ÓÊĐÀ Í NÜÊÀ Ï ĐÀÂÎ NËÀÂÍ À ÖÅĐÊÂÀ Â NØÀ âèäà°

aeaa Î Á'ªÄÍ ÀÍ Í ß ÓÊÐÀ Í ÑÜÊÈÕ Ï ĐÀÂÎ ÑËÀÂÍ ÈÕ ÑÅÑÒĐÈÖÒÂ

BIPA

FAITH

UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF THE USA published by UNITED UKRAINIAN ORTHODOX SISTERHOODS

Đ³ê ÕÕÕIII, ÷. 4 (128)

æî âòåí ü-ãðóäåí ü

2007

October-December

Vol. XXXIII, #4 (128)

1974 - FAITH

Î oîdî (a òdaaeoie ÓÌ Ö, i î î œeda (i y i (ôîd) a oie i dî ê e e o od (i òa i ò î dè÷ (i a î î î ya fa fi y i ça è ÷ a ¢ oeda (î î î î î a dî î a oî î a of î a of

Î A'ªÄÍ ÀÍ Í ß ÓÊÐÀ⁻Í ÑÜÊÈÕ Ï ĐÀÂÎ ÑËÀÂÍ ÈÕ ÑÅÑÒĐÈÖÒÂ Ó ÑØÀ ²Ì . ÑÂ. ÊÍ BÃÈͲÎ ËÜÃÈ ÓÊĐÀ¹ ÑÜÊÀ Ï ĐÀÂÎ ÑËÀÂÍ À ÖÅĐÊÀA Ó ÑØÀ UNITED UKRAINIAN ORTHODOX SISTERHOODS OF THE USA

UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF THE USA

President:

Nadiya Mirchuk

Spiritual Advisor:

Protopresbyter William Diakiw Archimandrite Daniel (Zelinsky)

EXECUTIVE BOARD

Honorary President:

Valentyna Kuzmycz

Honorary Members:

Olha Hlynska Johanna Staroschak Raisa Zelinsky

Vice Presidents:

Olha Antochy Nadia Brushenko Sophia Bilinsky Natalia Posewa

Secretary:

Marianna Zadojany

Treasurer:

Olha Krywolap 221 Edridge Way Catonsville, MD 21228

Financial Secretary:

Nina Czeczulin

Culture & Education:

Luba Shevchenko Olga Zeleznock

Organization Committee

Christina Taschuk Ala Trochymchuk

Auditors:

Kateryna Hucul Valentyna Hohl Anastasia Hrybowych

ÂIĐÀ - 2007

Preservation of the traditions of the Ukrainian Orthodox Church and witnessing to the cultural and historical achivements of Ukrainian people!

ÇÌ IÑÒ - CONTENTS

Đ³çäâÿí å Àðōèï ànòèðñüêå ï ðèâ³òàí í ÿ	3
Nativity of our Lord Archpastoral Greeting	4
ỗðèñòî ñ Đî æäà°òüñÿ - <i>î.²ààí ϳöóðà</i>	5
Í àââ÷³ðÿ Őðèñòî âî ãî Đ³çäâà - ²âàí Âî ëî ùớê	7
Christmas Without Christ? - Very Rev. Fr. Dr. Ihor Kutash	8
Happy New Year - Dr. Alexander Roman	9
The Theophany: Seeing the Light - Dr. Alexander Roman	10
Ukrainian Fall Festival - Sophia Bilynska	12
Groundbreaking of Historical and Educational Complex	13
Çâ³o Ãî eî âè Î ÓÏ Ñ í à 18 Ñî áî ð³ ÓÏ Ö â ÑØÀ	16
Report of the President of the UUOS at the 18th Regular Sobor	17
Oï³êóí ãó÷óë³â - Ì . Ì èōàéëþê	18
Òàéí ó äóø³ âàæêî çáàāí óòè, à ùå âàæ÷å ï³çí àòè	19
Ï.². ͳùèí ñüêèé - + ïðîò. Äåì èä Áóðêî	23
Ì è ° Óêða¡í ö³ ¹ í àì öå í å áàéäóæå! - Ì èōàéëî Āàâðäöüêèé	25
ijòè - 1933 - Āî ëî ä! - + Ëþáî â Äðàæââñüêà	26
ĺàì ïèøóòü	28
Ivan Mnishenko, Olga Turschak and Maria Kozura of Blessed Memory	29
Donations-Ï î æåðòàè	31

Editor-in-Chief

Archimandrite Daniel (Zelinsky) PO Box 495 South Bound Brook, NJ 08880

E-mail: ViraFaith@aol.com

Ãî ëî âí èé đåäàêòî ð:

àđốèì àí äđèò Äàí è¿ë (Çåë³í ñüêèé)

Đảäàêö³éíà êîëåã³ÿ:

Âàëåíòèíà Êóçüìè÷, ÎëÿÌàòóëà

Í àäÿ Ì ¾ð÷óe 110 East Cedar St. Livingston, NJ 07039 ðál: (973) 992-6479

 $\mathbf{\mathcal{D}}^{3}$ ֒ à ï åðåäï ëàòà: 20 äî ë. - ó ÑØÀ, 25 äî ë. - äëÿ ï åðåñèëàí í ÿ â Óēðà¿í ó

Dáäaeö³y çàñoâðªāa° çà ñî áî þ rðàâî nêî ðî ÷oâàoè ñoàoo³òa âèrðàâëyòè ì î âo. Noàoo³, r³ärèñaí³ rð³çâèùāì àâoî ðà, aèñëî âëþþòü éî ãi âëàñí³ rí āëyäè, à í å rî āëyäè Đāäàēö³¿.

ÏÎÑÒIÉÍ À ÊĨÍ ÔÅĐÅÍ ÖIB ÓÊĐÀ¡Í ÑÜÊÈÕ ÏĐÀÂĨÑËÀÂÍ ÈÕ ªÏ ÈÑÊÎÏ I ÏÎÇÀ Ì ÅÆÀÌ È ÓÊĐÀ¡Í È

[ÀØÈ] OËÞÁËÅ[È] ÄÓÕĴÂÅ[ÑÒÂO ²ÂĐÍÈ].ÄĴĐÓ×Å[È] [ÀغÉÄOÕĴÂ[ºÉĴϺÖº. ÏÎ ÂÑÜÎ Ì Ó ÑÂ'Ò' ĐĨ ÇÊÈ [Å [È] ÒÀ [ÀØÈ] ÁĐÀÒÀ] 'Z ÑÅÑÒĐÀ] ÏÎ Â'Đ' Â ÓÊĐÀ [2, [ÀØÅ ÄÓÕ] Â [Å 'I Î NËA Í Í B Ç Í ÀÃÎ ÄÈ NÂBÒA Í ÀÐÎ ÄÆÅÍ Í B ÃÎ NI Î ÄÀ ² ÑI ÀNA Í ÀØÎ ÃÎ ²ÑÓNÀ ŐÐÈÑÒÀ 2007 ð.Á.

Óëþáëåí 3 Áðàòè 3 Ñåñòðè,

ÕĐÈÑÒÎ Ñ Í ÀĐĨ ÄÆÓªÒÜÑß — ÑËÀÂÌ Î ÉÎÃÎ!

² cíîâó áåçóïèííî á³æó÷èé ֈñ ïðèâî äèòü íàñ äî ñïîì èí³â íî÷³ í à δ î äæ δ í í ÿ Ñèí à Áî æ $\hat{i}$ ã $\hat{i}$ – í à ϕ î $\hat{i}$ l èëî nadaíî aî Aèéoï èoaëÿ 3 Ñï àñèòåëÿ - ²ñóñà Õðèñòà.

Ö³°; Đ³çäâÿíî; Íî÷³³çåì ëÿ,³ ëþäè ï åðåæèâàþòü í àéñâÿò³Ø³ õâèëèíè. Äóì êè âñ³õ ³äóòü ñë³äîì çà âèôëå°ì ñüêèì è ï àñòóõàì è, çà âî ëõâàì è ç³ Ñõî äó òà ëèí óòü äî Âèôëå°ì ó ³ äî ïå÷åðè í àðî äæåí í ÿ Õðèñòà. öþ í³÷ Âèôëå°ì nữêà ïå÷åðà noàëà í àénāÿò³øèì ì ³ñöåì í à çåì ë³. Äóì êè ñâÿò³, ï³äâèùåí³ïî÷óâàííÿ,ìîëèòâè³ï³ñí³-âñ³ íàâêîëî ö³o; ïå÷åðè - ì³ñöÿ íàðîäæåííÿ Ñī àñèòåëÿ ñâ³òó... ³ òà ï åðøà ï ³ñí ÿ ñâÿòèõ àí ãåë³â, ùî ïîâíî÷óòíî ïðîëóíàëàíàäÂèôëå°ìîì â ñâÿòóí³÷ Đ³çäâà Ñï àñèòåëÿ: "Ñëàâà Áî ãó í à âèñî ò³, í à çåì ë³ ì èð, ó ëþäyő äî áða âî ëÿ " (Ëê.2:14) - íî âà, àêòóàëüí à, í å çàñòàð³ëà ³í å çàaì åðëà.²í àø óêðà;í nữêèé ïî áî æí èé í àðî ä òî ðæånòâó° â oả Âảëèêå Ñâÿòî, êî ëÿäób÷è ñâî; ð³äí³êî ëÿäêè, ùî ì àbòü

î nî áëèâå çí à÷åí í ÿ³ nòâåðäæóþòü nâÿòó ï ðàâäó. ĺàðîäæåíèéíàì Ãî mïîäü − Ì ån³y ânuîãî ëþänòâà - ï đèí ¾ Áî æó Ï đà â áo. ¾, yê Êí yçu ì è đó, ā à â ë þäyì Çà êî í ëþáî âè. æèòò³ ëþäåé ³í çðî äèâ âåëèêó í àä³þ, í àä³þ í à òå, ùî ïðèéäå ÷àñ, êî ëè çí èêí óòü â³éí è, ïî êðèâäæåí í ÿ é í ảí à âè nóu ì ³æ ë þäuì è, òî ä³ ë þä è á ó ä ó ò o ð èì à ò è í à Áî æèő äî ðî ãàő ³ ä³éäóòü äî â³÷í èő Áî æèő ï ðècí àí ü ³ càãà eui î aî nii î eî b.

Äèâëÿ÷èñü í à Øâèäêî ì ³í ëèâèé ñâ³ò í àâêî ëî í àñ, äèâóþ÷èñü ñïîñòåð³ãà°ìî, ùî 3ìïåð³; ïðèéøëè 3 ïðîéøëè, óï ðàâèòåë³, óðÿäè ç ¿õí³ì è çàêîíàì è ì³í ÿþòüñÿ ç êîæíèì aí aì, aèeoàoî đè, aani î oè é çàaî éî aí èeè, eî æí èé ì ab÷è na³é äảí ü, ï ðî éøëè ÷åðåç noî ð³í êè ³noî ð³; Ïî í àøèõì ³noàõ³ nåëàō, í àøèō ãðî ì àäàō òà â í àøèō ðî äèí àō ì è òàêî æ áà÷èì î ïåâí³ùîäåíí³çì³fè. Í àïåâíî é çàâòð³øí³é äåíüì àòèì å ñâî; çì ³í è, à ç í èì è, í àï åâí î, áóäóòü ³í س òóðáî òè. Éóäè æ í àì ïî aî ðî æóaaòè, ùî á çí aéòè ì èð ³ ñï î ê³é? Äî êî ãî ì î æåì î çâaðí óòèñÿ çà ñïîêî°ì, ñòàíîì ð³àíîâàãè³ñèëè? Ãî ñïîääü²ñóñ Õðèñòî ñ°Òî é, ùî äà°ïî ðàäè. ¹í î÷³êó°, ùî áì è äàëè Éîì ó ì ³ñöå â í àøèõ ñåðöÿõ. Òî ä³ ì è çí àéäåì î ñï î ê³é, ðàä³ñòü, ñòàí ð³aíî âàãè òà ïî äî ñòàòî ÷í å æèòòÿ — óñ³ Éî ãî ëàñêè é ùåäðî òè.

Çónüî ãî, ùî ïðèéøëî ³ï³øëî, nåðåä øâèäêèõ, ùîäåííèõ çì³í, îäíå öàðñòâî çàëèøà°òüñÿ í åçì ¾ííèì — Öàðnoaî, ÿêå ïî÷àëî ñÿ â o¾é 🚗

í åâåëèê³é çåì ë³ Ï àëåñòèí³, â ì àëåíüêîì ó ì ³ñò³ Âèôëå°ì 3. Öàð, ùî íàðî äèâñÿ â ïå÷åð³, ùî áóâ ïîêëàäåíèé íà ñ³í³, íå ïðèéíÿòèé ëbäüì è, àëå ñòàâ æåðòâî þ í à õðåñò3 -³í öàðñòâó°!

> ³í öàðñòâó° íà ĺåá³, ïðàâî đó÷ Î òöÿ, nåðåä Éî ãî nâÿòèõ àí ãåë³â. ³í öàðñòâó° â êî æí îì ó ñåðö³, ÿêå â³äêðèëî nỹ äëy Í üî ãî ³ äàëî Éîì óì ³nöå. ³í öàðñòâó° â Éî ãî Ñâÿò³é Öåðêâ³, ÿêà ñë³äó° Ñëî âó Éî ãî Ñâÿòî ãî aâàí ãåë³ÿ³ óñóâà° 3í Ø3 âï ëèâè.

Ñàì Ãĩ ñï î äü Áî ã nêàcàâ ï đĩ Í üĩ ãĩ íàì: "³í æå áóäå Âåëèêèé ³ Ñèíîì Ânaaèøí üî ãî çaàí èì ...³ öaðþaàí í þ Éî ãî í å áóäå ê³í öÿ" (Ëê.1:32-33).

Ñïàñèòåëü, ùî Éîãî Đ³cäâî ìèòåïåð ñâÿòêó°ìî, ³í - "Äèâíèé ïîðàäíèê, Áî ã ñèëüí èé, Î òảöü â³÷íî ñòè, Êí ÿçü ì èðó" (2ñ.9:5-6).

Îòîæ,ïðèéä³ìîäî Íüîãî.Âðó÷³ì Éîìó ñâî° ì àëîçíà÷íå æèòòÿ. ³í äàñòü íàì ìèð, íàïðÿì ³ö³ëü æèòòÿ. Ïðèíåñ³ì Éîìóíàø³ ñëàáîñò³ - ³ ³í äàñòüíàì ñèëó. Äëÿïîäîëàííÿñì óòêó ¾ äàñòüíàì ðàä¾nòü.Ïðèõîäüìîäî Íüîãî â ãð³ōàōíàøèō — ³í äàñòüíàì ïðîùåííÿ,ïðèâåäå äî äî ñêî í àëî ñòè. Ñëàâà Áî ãî â³, ³í öàðþ°! Ç í àì è Áî ã!

Óëþáëåí³ó Õðèñò³! ³òà°ì î âàñç Ï ðàçíèêîì Đ³çäâà Õðènoî aî aî! Í aoaé Âi aoaa aëy ano i aí anaí í yì aoøab äî í åáåñí èõ âèñî ò. À Í î âèé 2008-èé ð³ê í åõàé ï ðèí åñå í àì óñ³ì aî áðå çaî ðî â'ÿ, aî áðî áóò, aóøåaí èé ñï î ê³é òà ðàä³ñòü ó Õðèñò³ ²ñóñ³.

XĐÈNOÎ N [ÀĐÎ ÄÆOªÒÜNB ! NËÀ²Ì Î ÉÎÃÎ!

+ ÊÎ Í ÑÒÀÍ ÒÈÍ,

Ì eòđî i î ëeò Óeđà; í ñüeî ; Ï đàaî ñëàaí î ; Öåðeâe â ÑØÀ ³ ľñi î ð¾ + 2ÂÀÍ,

Ì èòðîïîëèò Óêðà;í ñüêî; Ï ðàâî ñëàâíî; Öåðêâè â Êàí àä; + ÀÍ ÒÎ Í 2É,

Àðōè°ï èñêî ï Óêðà;í ñüêî ; Ï ðàâî ñëàâí î ; Öåðêâè â ÑØÀ; + ÂÑÅÂÎ ËÎ Ä,

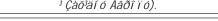
Àðõè°ï ènêî ï Óêðà;í nữî; Ï ðàâî nëàâí î; Öåðêâè â NØÀ; + 2Î ÀÍ,

Àðõè°ï èñêî ï Óêðà;í ñüêî ; Ï ðàâî ñëàâí î ; Öåðêâè â ijÿñï î ð³; + ÞĐ²É,

Àðõè°ï èñêî ï Óêðà;í ñüêî; Ï ðàâî ñëàâí î; Öåðêâè â Êàí àä³; + aĐÅÌ 2B,

aïèñêîï aïàðõ¾ ÓÏÖ â ÑØÀ íà Ͼääåííó Àì åðèêó; + ÀÍ ÄĐ²É,

aïèñêîï ÓÏÖ â ijÿñïîð³ (íà Âåëèêó Áðèòàí³þ ³ Çào³äí ó Åâðî ï ó).

PERMANENT CONFERENCE OF UKRAINIAN ORTHODOX **BISHOPS BEYOND THE BORDERS OF UKRAINE**

A spiritual message to the beloved clergy and faithful entrusted to our spiritual care throughout the world and to our brothers and sisters in the Faith throughout Ukraine as we celebrate Nativity of our Lord and God and Savior — Jesus Christ — 2007

Dearly beloved Brothers and Sisters,

CHRIST IS BORN! GLORIFY HIM!

Once again the never ending passage of time carries our thoughts back to the Holy Night of the Nativity of the Son of God - our Merciful Redeemer and Savior – Jesus Christ.

All the earth and all mankind relive the holiest of this Nativity night. The thoughts of all follow the Bethlehem shepherds and the Wise Men from the East to Bethlehem and to the cave of Christ's nativity. On this night the Bethlehem cave became the holiest place on earth. Holy thoughts, elevated feelings, prayers and hymns surround this cave – the birthplace of the Savior of the world...and the first hymn of the holy angels resounds over Bethlehem on the

holy night of the Nativity of our Savior: "Glory to God in the | and He will give us peace, direction and a goal for our life. highest, peace on earth and good will among men" (Luke 2:14) - is new and real - not old and dead. Our devout Ukrainian nation celebrates on this Great Feast singing its native carols, which have profound meaning and proclaim the Holy Truth.

The Lord born to us - the Messiah for all mankind has brought this Divine Truth. As the Prince of Peace, He has given mankind the Law of Love. He gave birth to a great hope, a hope that the time will come when war will be abolished, offensiveness and hatred among men will disappear and mankind will follow the Path of God to Divine approval and eternal peace.

Observing the ever changing world around us, we are awed by the fact that empires have come and gone, rulers and governments change with every passing day, dictators, despots and conquerors - each having his day have passed on through the pages of history. In our cities and villages, in our communities and in our families we also see certain changes. Most certainly, we will continue to see changes and with them other problems. Where will we go to find peace and tranquility? To whom will we turn for peace, a sense of balance and for strength? It is to our Lord Jesus Christ that we must turn — the real Advisor. He waits for us to make room for Him in our hearts, to provide us with peace, joy, a sense of balance and abundance of life - all from His Grace and Mercy.

Of all that has come and gone, amongst the rapid daily changes, only one kingdom remains

unchanged – this is the Kingdom, which was initiated in the little land of Palestine, in the tiny city of Bethlehem. The King, Who was born in the cave, Who was laid in a manger, Who was rejected by mankind but became a sacrifice for them on the Cross – He reigns. He reigns in Heaven at the Right Hand of the Father amongst His holy angels. He reigns in every heart, which opens itself to receive Him. He reigns in His Holy Church, which follows His Holy Gospel and casts aside all other authorities. Our Heavenly Father has said of Him: "He shall be great and shall be called the Son of the Most High...and of His Kingdom there shall be no end". (Luke 1:32-33)

Our Savior, Whose Nativity we celebrate, He is the "Wonderful Counselor, the Mighty God, the Everlasting Father". (Isaiah 9:6) Let us, therefore, come to Him, let us offer Him our meaningless lives

Let us offer Him our weakness and He will give us strength. To overcome our sorrow, He will give us joy. Let us come to Him in our sinfulness, He will give us forgiveness and lead us to perfection. Glory to God Who reigns! God is with us!

Dearly beloved in Christ! We greet you on the occasion of the Great Nativity Feast. May it lift our souls to heavenly heights. May the New Year - 2008 - bring us all good health, prosperity, inner peace and joy in Jesus Christ.

CHRIST IS BORN! GLORIFY HIM!

+ CONSTANTINE - Metropolitan, Ukrainian Orthodox Church of the USA and in Diaspora + JOHN - Metropolitan, Ukrainian Orthodox Church of Canada + ANTONY - Archbishop, Ukrainian Orthodox Church of the USA

+ VSEVOLOD - Archbishop,

Ukrainian Orthodox Church of the USA

+ IOAN — Archbishop, Ukrainian Orthodox Church in Diaspora — Australia and New Zealand Eparchy

+ YURIJ - Archbishop,

Ukrainian Orthodox Church of Canada

+ JEREMIAH — Bishop, Ukrainian Orthodox Church of the USA - Eparchy of South America

+ ANDRIJ - Bishop, Ukrainian Orthodox Church in Diaspora — Western Europe Eparchy

ÕĐÈÑÒÎ Ñ ĐĨ ÆÄÀª ÒÜÑß

Áîæî þ ëàñêî þ ì è áóëè óäî ñòî °í³ ä³æäàòèñÿ âåëèêî ãî Ï ðàcí èêà Đ³cäâà Ãî ñï î äà í àøî ãî ²ñóñà Õðèñòà.

Çíîâó çîäyãà°ìîñü ñâyòêîâî,î÷èùàþ÷è ñåðöå³ ðî çóì â³a ónuî ãî çëî ãî ³ nï ³øèì î â ö³ aí ³ áóòè ó ó Áî æ³ì őðàì 3, ùî á ï ðèéí yòè ó í àø³ äóø³ Ñèí à Áî æî ãî, Bêèé ³ öüî ãî ðàçó ï ðèõî äèòü äî í àñ â î áðàç33 í åâèí í î ãî Äèòÿòêà, ùî á í àðî äèòèñÿ, âèðî ñòè ³ ñï àñòè í àñ.

Çíîâó ðàä³°ìî, ÿê ðàä³ëè óáîã³ ïàñòèð³ ó Âèôëå°ì ñüê³é äî ëèí³, çà ñëî âàì è àíãåëà, ÿêèé âî çâ³ñòèâ ¿ì, "Í å ëÿêàéòåñü, áî ÿîñü áëàãî â³ùó âàì ðàä³ñòü âåëèêó, ùî mòàí ảòung eþayì ón³ì. Áî muî ãî aí³ à Aàaèaî â³ì ì³mò³ í àðî äèâñÿ äëÿ âàñ Ñï àñèòåëü, Bêèé ° Õðèñòî ñ Ãî ñï î äü (Ëê.2:10-11).

Çí î aó ëói abòü öaðêî aí 3 ï 3 ní 3, noàðî aàaí 3 eî eyaêe, â ÿêèõ ì ¾nòèòünÿ, í åì î â â no³ëüí èêó ì åäó, í àóêà ï ðî nïàn³ííÿ, ïðèíånåíà íàì Ãînïîäîì Õðènòîì ³ ëþáîâ í åî áí ÿòà í åáåñí î ãî Î òöÿ äî í àñ.

Çí î âó ÷óòè, ÿê â³äáèâà°òüñÿ â ñåðöÿõ õðèñòèÿí ã³ì í ì èðo, ï ðî ñëàaëåí í ÿ Ñaÿòî ¿ Í î ÷³ àí ãåëàì è ³ç í åáåñ "Ñëàaà Áî ãî â³ í à âènî ò³ ³ í à çåì ë³ ì èð, ì ³æ ëþäüì è áëàãî âî ë³í í ÿ" (Ëê.2:14).

Ñâ. Àïîñòîë ³ ªâàíãåëèñò ²îàí îïèñó° ïðåêðàñíî nuî ãî aí ³øí ³é ï ðàçí èê: "² Ñeî âî noàeî o³eî ì ³ ï åðåáoâàeî ç íàì è, ïîâíå áëàãîäàò³ òà ïðàâäè, ³ì è áà÷èëè Ñëàâó Éî ãî, ñëàâó, yê Î äí î ðî äæåí î ãî â³ä Î òöÿ"(²â.1:14).

Î òæå, Ñëî âî Áî ãà, Òî é ùî °î äí å ç Î òöåì , â³÷í èé ³ í åî áí ÿòèé êðàÿì è ñâ³òó, í àðî äæó°òüñÿ â óáî ãî ñò³, ëåæèòü â ÿñëàõ, ùî á çỗî áèòè í àñ ã³äí èì è æèòòÿ â³÷íîãî.

Òîé, ùî çîäÿãà° íåáî, íåìîâ ðèçó ³îï³êó°òüñÿ ân³ì nî òaî ð³í í ÿì , í î øåí èé í à ðóêàō l ðå÷ènòî ¿ ijàè Ì àð³¿, ùî á î ñâÿòèòè í àøå æèòòÿ í à çåì ë³.

Ñèí Áîæèé ïðèéøîâ íà ñâ³ò, ùîá ÷åðåç Íüîãî âï³çíàëèìèÎòöÿ³÷åðåçÍüîãî, "...ùîáìàëèæèòòÿ". Í àéá³ëüøèì âî ðî ãî ì æèòòÿ áóëà ³ ç³ñòàëàñÿ äî ê³í öÿ â³ê³â nì ảđou, ãî ëî âí î â³÷í à nì ảđou, yêà ° í ànë³aêî ì í åï đî ùeí èõ ãð³õ³â. Çàòå é í àéï àëê³Øå áàæàí í ÿ ëþäèí è ° - áóòè æèâî þ ³ áåçñì åðòíîþ. ²ñóñ Õðèñòîñ ïðèéøîâíà çåì ëþ, "...ùîá $\div$ åðåç $\hat{l}$ $\hat{u}\hat{l}$ $\hat{a}\hat{l}$ $\hat{a}$ $\hat{e}$ $\hat{e}$ ³ êàçàâ, ùî ïðèéøîâ,"Ďîá âèì àëè æèòòÿ³ïîäîñòàòêîì ùî á ì àëè (²â.10:10).

 ö³ äí³ ó í àøèõ öåðêâàõ, ïîêëîíÿb÷èñüîáðàcó, ÿêèé çî áðàæó° Đî æäåñòâî Ãî ñïî äà í àøî ãî ²ñóñà Õðèñòà, ïðî në a âë y°ìî Áî ã a Î ðö y, ùî ³ç á a çì a æ íî; ë þ á î a³ ä î ëþäåé ï³ñëàâ ó ñâ³ò Î äíîðîæäåíîãî Ñèíà Ñâîãî; êëàíÿ°ìîñü ðàçîì çïàñòèðÿìè,³çìóäðåöÿìè³ç äàëåêî ãî Ñõî äó, ³ç óñ³ì ðî äî ì õðèñòè-

Bêèé ïðèéøî â ³ â³äêðèâ í àì äî ðî ãó äî Öàðñòâà Áî æî ãî, äàðóþ÷è í àì æèòòÿ â³÷í å.

Ñëàâèìî Ïðå÷èñòó ijâó Ìàð³b ÷åðåç ñïîâíåííÿ òîãî, ùî áóëî ñêàçàíî ¿é â³ä Ãîñïîäà ֌ðåç àí ãåëà, ñëàâèì î çà ÷èñòî òó äóõî âí ó ;; æèòòÿ, 3 ÷eñòó°ì î á³ëüøå õåðóâèì ³â ³ ñåðàôèì ³â, áî í àðî äèëà

Ñï àñèòåëÿ äóøàì í àøèì..

(Çàê³í ÷åííÿ íà ñò. 6)

dznòà°ì î nu çà÷àðî âàí³ ïåðåä ïðàâåäí èì ïîáîæíèì Éîñèôîì, ÿêèé ä¾ñòàâ â¾nòü â¾ä àíãåëà ïðî âna va, $\hat{u}$ î $\hat{a}^{30}$ ouny i aða $\hat{e}$ î $\hat{a}$ î $\hat{i}$ $\div \hat{e}$ ì $\hat{a}$, $\hat{e}$ a $\hat{a}$ a $\hat{A}$ oo $\hat{N}$ a $\hat{N}$ a $\hat{a}$ y $\hat{a}$ î . Ó naî ¿é aî aî a³éíî no³ a³í í a ïî êèäà° Ì að³þ³ Äèòÿ, nïî aí þ° âî ëþ Áî ãà áoòè òèì ÷àñî âèì îï³êoíîì.

Dàeee ì e ì a°ì î ïadaa mîaîb îadac l abada Áî æî ¿, áî æåñòâåí í î ãî Äèòÿòè âñåâèøí üî ãî Î òöÿ ³ ïðàâåäíîãî Éîñèôà,îï³êóíà äèòèíè ²ñóñà â³ä ãí³âó ²ðîäà.

Ó í àø³é öåðêâ³ ° î áðàç ÿêèé ï ðåäñòàâëÿ° Ï ðàçí èê Đ³çäâà Õðèñòî âî ãî, ³ â³ä÷óâà°ì î â í àøèõ ñåðöÿõ, ùî öåé ï ðàcí èê á³ëüøèé cà ³í ø³ ï ðàcí èêè.

Tổàcí èê Đ³cãà Õðènòî aî aî ân³ì í àì Tổèāàäó° ì èë^{3 3} ùànëèâ³ ðî èè í àøî ãî äèòèí noâà, êî ëè çí àõî äèëèny ïîðó÷ íàøî¡ ì àòåð³. ²ç óñ³õ åòàï³â íàøîãî æèòòÿ í àéäî ðî æ÷èì ³ ïî âí èì ñïî ãàä³à ° äèòèí ñòâî, òî ì ó ùî | ° áóòè òâî ðöåì æèòòÿ. öå ïîðà ëþáî â³ 3 ÷èñòî ¿ â³ðè.

Tổàcí èê Đ³cäâà Õðèñòî âî ãî î nî áëèâèé. Öå nãÿòî, êî ëè â³ä÷óâà°ì î, ùî Áîã íàïðàâèâ Ñâîþ ëþáîâ äî Ñaî ãî mî òaî ð³í í ÿ, öå mâÿòî õðèmòèÿí ñüêî ãî æèòòÿ. "Ëþáî â Áî æà äî í àñ ç'ÿâèëàñÿ òèì, ùî Áîã Ñèíà Ñâîãî Î äíîðîäæåíîãî ïîñëàâ ó ñã¾, ùîáè ì è ÷åðåç Í üî ãî æèëè. (²â.1:4,9). "Óëþáëåí3, - êî ëè Áîā ïî ëþáèâ í àñ òàê, òî ïîâèíí³ ëþáèòè³ìè îäèí î äí î ãî (²â.:4,11).

l aì aº ¼ Øî ¿ ëþäñüêî ¿ êë¾èí è íà çåì ë³, â ÿê³é áè áóëî ïîòð³áíî á³ëüøå ëþáîâ³, í³æ ó ñ³ì '¿. Çà őðènoèÿínüêî þ í aóêî þ n³ì 'ÿ óñòàíîâà, áëàãî ñëîâåíía Áîãîì, ùîá

Áî ãà ^{3} ùî á $\ddot{}$ óñêàëà áðóí üêè æèòò $\ddot{}$. $\tilde{N}^3$ ì $\ddot{}$ $\ddot{}$ $\ddot{}$ $\ddot{}$ $\ddot{}$ e êî ëèñêà é ³ñòî ÷í èê æèòòÿ, â ÿêèõ âèì àãà°òüñÿ, ùî á ñâ³òèëî áåçïåðåðâíî ïîëóì 'ÿ÷èñòî; ëþáîâ³, æåðòâåííîî; ³â³ðíî; ëþáî â³ àæ äî ñì åðò³.

ßňëà ó Âèôëå°ì ³ â ÿêèõ í àðî äèâñÿ, ÿê Äèòÿ, Ñèí Áî æèé, õðåñò ¾ Ãî ëãî ôñüêî ¿ Ãî ðè, í à ÿê³ì áóâ ðî çi 'ÿòèé, - öå äâà âêàç³âí èêè â ñ³ì åéí ³é ëþáî â³; ëþáî â, ³ç ÿêî ¿ ïîőîäèòü æèòòÿ, ³ ëþáîâ, ÿêà äîïîâíþ°òüñÿ ÷åðåç æåðoaalí í nou. Áî nii ðaaæl y oðenoeyl nuea ni 'y î ní î ao°ouny ³ òðèì à°òüñÿ ÷åðåç æåðòâåí í ó ëþáî â.

²ç Ï ðàçíèêà Đî æäåñòâà Õðèñòî âî ãî ì î æåì î íàâ÷èòèñü, ÿêå çíà÷åííÿ ìà° õðèñòèÿíñüêà ñ³ì′ÿ ³ ÿê³ îáîâ'ÿçêè ìàþòü ¿¿ ÷ëåíè. Îñîáà Ìàòåð³ Áîæî¿° nî âåðøåí í èì âç³ðöåì ì àòåð³-õðènòèÿí êè. í å¿, ì àòåð³, çí àõî äÿòü ï ðèêëàä ëþáî â³ äî ñâî ¿õ ä³òåé, â³ääàí î ñò³ ³ äàðóâàííÿäëÿò³ëåñíîãî³ìîðàëüíîãî âèõîâàííÿó Áîæ³é áëàãîäàò³. Ì àò³ð Áîæà íåðîçëó÷íà â³ä Ñèíà ñâîãî, ïî÷àâøè â³ä Âèôëå°ì ñüêîãî âåðòåïó àæ äî õðåñòíîãî ñòðàæäàí í ÿ.

Ñâÿòå Ïèñüìî îïèñó° ãîëîâí³íàóêè äóæå eî đî òeî. Í àï đèeëàä, ï đî äèòèí ñòaî ²ñóñà°ì àëî ñë³â, àëå âî í è ° ò³, ÷åðåç ÿê³ í àâ÷èëèñÿ

ÕĐÈÑÒÎ Ñ ĐĨ ÆÄÀª ÒÜÑß

ì è đî noèoè a³oåé, ùî á a³éøëè "...ó ì ³ðó çðî noó Õðènoî âî ¿ ïî âíî òè (Åô.4:13).

Ñâ. Àï. ªâ. Ëóêà ãî âî ðèòü í àì: "²ñóñ çðî ñòàâ ì óäð nòb 3 â 3êî ì òà á eà ãî aà bòb ó Áî ãà é eb a å e' (Eê.2:52). öèő ñëî âàŏ ñi ðàâæí ÿ i ðî ãðàì à âèŏî âóâàí í ÿ ä³òåé. Äî ðî ñòó ð³ëåñíîãî, ùî ñïîâíÿ°òüñÿç ðîêàìè, íåîáõ³äíî äî äàoè 1 î ðàëüí å âèõî âàí í ÿ, ùî á í àø³ ä³oè ì î ãëè ñoàoè óãi äí 3 Ái ãi â3 3 êi ðèñí 3 áëèæí 31. Í à â3 ò ü â ò 3 ë å í í ÿ Ñ è í à Áî æî ãî ó âèä³ Äèòÿòè äî êàçó° í àì , ùî ïî êëèêàí í ÿ ñ³ì '¿

> Ñì 'ÿ áåç ä³òåé – öå ãî ðî äåöü áåç êâ³ò³â, âî í à ° ÿê äçâ³í áåç ãî ëî ñó, áảç çâóêó, ÿê ïòàøêà áảç ñï³âó, ÿê äåðååî áåç ï ëî ä³â.

> Í àøà Öåðêâà áàæà°, ùî á ñ³ì '¿ íà Øî ãî óê ðà ¿í muêî ãî ðî äó mòà ëè ³ñòî÷íèêàìè æèòòÿ³ ðî ñòó â ðî çóì³ ä³òåé. Áàæà° Öåðeâà â³ä íàñ, ùîá ³ç í àn í àðî äæóâàëènü nèí è 3 äî ÷êè, ÿê3 ùî á ñòàëè â ì àéáóòí üî ì ó â³ðí ³ ñâî ¿é Öåðêâ³, ñâî¿é ðîäèí³, ñâî°ìó óêðà¿íñüêîìó ðîäó ³ ñïðàâæí³ ãðî ì àäÿí è ñâî °; êðà;í è.

ijëÿ÷èñü äóì êàì è ³ç âàì è, äî ðî ã³ áðàòè ³ ñåñòðè óêðà; í ö³, í à ï î ðî ç³ Ïðàçíèêà Đ³çäâà Õðèñòîâîãî, ç áðààåðñüêî þ ëþáî â'þ ãî âî ðþ âàì

ëþáî âì ³æ ëþäüì èì àëà æèòëî,îōî ðîíåíå áëàãï äàòòþ∣ñëî âàì è Àï. Ïàâëà: "...ùîá âè ïîâî äèëèñÿ ã³äíî ïîêëèêàííÿ, ùî äî íüîãî ïîêëèêàíî âàñ..." (Åô.4:1), áî êî æ a í ç í à n ì à ° î a í a ï î ê ë è ê à í í ÿ â ³ a Á î ā à. Ö ¾ í ¾ nòu ö u î a î ïîêëèêàííÿ íå ïîëÿãà° â ¾ åí¾ éîãî, à â ò¾, ÿê ìè ñïîâíÿ°ìîéîãî.

> Ãî ñï î äü í àø ²ñóñ Õðèñòî ñ ï ðèéøî â í à ñâ³ò, ùî á ì è ì àëè æèòòÿ, òî ì ó í àéâèùå ï î êëèêàí í ÿ äëÿ êî æí î ãî çíàñ°òå, ùîáìèïåðåáóâàëèíà ñëóæá³æèòòÿ.

> ijòè ì àbòü î áî â'ÿçî ê ñëóõàòè ñâî ¿õ áàòüê³â ³ ðî ñòè o³ëaníî òà aooî aíî ía eî ðènou íaðî ao. Äî íèo aî aî ðyou ñëî âà ¾ Ñâ. Ï èñüì à: "ľè, - ñëóõàéòå ñâî;õ áàòüê¾â ó Ãî ñĩ î $\ddot{\mathrm{a}}$, $\ddot{\mathrm{a}}$ î $\ddot{\mathrm{o}}$ å ñĩ đà $\ddot{\mathrm{a}}$ ääë $\dot{\mathrm{e}}$ à $\ddot{\mathrm{i}}$! arnothingàí $\acute{\mathrm{o}}$ e ña $\ddot{\mathrm{a}}$ $\ddot{\mathrm{a}}$ àoü $\dot{\mathrm{e}}$ à $\ddot{\mathrm{o}}$ à $\ddot{\mathrm{o}}$ à öå ï åðøà çàï î â³äü ç î á³òí èöåþ, - ùî á äî áðå âåëî ñÿ òî á³, ³ ùî á òè áóâ í à çåì ë³ äî âãî ë³òí ³é." (Åô. 6:1-3).

> Ïîêëèêàííÿáàòüê³â — ö³íèòè ñâîþñ³ì′þíåìîâáè æåðòî aí èê, ùî á çä³éñí èòè ó ñaî ¿é ñ³ì ′¿ "ä³ì ì èðó" ³ äî áðî ¿ çëàãî äè.

> ĩo ïîêëèêàííÿ — äàòè Öåðêâ³ äîáðèo ñèí³â, à êðà;í³äî ñòî éí èõ ãðî ì àäÿí.

Áàæàb âàì 3c âñuî ãî nađöy i đi âanòè óði ÷ènòî Áî ãî ÿâëåí í ÿ ó ì èð³, çäî ðî â'¿, çáàãà÷óþ÷èñü

âåëèêèì è äóõî âí èì è ðàäî ùàì è.

Í ÀÂÅ×IĐ'B ÕĐÈÑÒÎ ÂÎ ÃÎ ĐIÇÄÂÀ

Τ δὰς (è ễ ỗ ð è hồi â î â î Đ'ç ä â à í à ể åæèò ü a î í à é á ³ e i æ ð ñ â yò ö å ð ê î â î î â î ð î ê 6. Ô î ì ó Ñ â yò à Ö å ð ê â â, ì à þ è è í à ó â à ç ³ a å ë è ÷ ³ ç í à ÷ å í í yö ü î ā î ï ð à ç í è ê à, ö ³ e î ð ³ ÷ í î ï ³ a ā î ô î ê e o a î nò ð ³ ÷ î î ï ³ a ā î ô î ê e o a î nò ð ³ ÷ î î a o î a î ñ à ð è ö è ³ ñ e o æ à o ü l è e è i ³ a ê a, ï å ð à a ï ð à c í è ÷ í ³ a î ñ e ó æ à ò à ð a a a í ü í a a â ÷ ð y Đ ç a à a. Ó è a í î í a ō ò à o ð î ï à ð yō í a Ø è o a î a î ñ e ó æ a â î a î ð è ò u n y ï o î a è Ò e a í î î ð è o e Ñ e í A î æ è e, ï ð î ï ð a ñ a yō ð i a ð ð þ, É î a ì l à o ð, ï ð î Ñ a. É î ñ è Ò a î a ð ó ÷ í è ê a, ï ð î a a ð ò a ï , ç a ° ç a o, a í ā a è a, ï a ñ o o ð à 3 ö a ð à a.

Âảđợcí î þ cũi ãi nãyôcî âi ãi Tổcái cócâái í y ° äải ũ Í àââ÷³ð'y Đ³çäâà. Öå äải ũ Tì ÷óâài í y, ì î ëcòâc é Tì nòc. Ì à° çàa°bàoc ã³nòu ³ç nàì î ãi í åáà, òî æ òðaáà äî Éî ãi Tổcôi ao ã³ái î Tổcái oi acocny. Nâyò-Âå÷³ð ì à° í å o³ëuêc nãî ¿ ãëcáî c³ çì ³nòî ì cåðcêî âí³ â³äTðàac, àcå Tåðåäón³ì â³i Tðaáàāàocc ó í aळî ãi í àði äó í à Tì áí³ nèì âî e³cc ì aðyäc³ çâc÷à¿, ç ÿécō äåÿê³ nÿãà þòū ùå äî oðchòcyí nuccō ÷àn³à.

Naÿoeoaaííÿ Í aaå÷³ð'ÿ ï aðaä ï ðaçí èeîì Õðenoî aî aî Đ³çaàa nÿāa° ï aðøèō a³ê³a ōðènòèÿí nòaà. Áî aî -neoæ³ííÿ Í aaå÷³ð'ÿ Đ³çaàa ° a³ðí èì açaðeaeîì aóōa, uî çíèì Ña.Öaðeaa éaáíà nòð³÷ó ç³ naî;ì Ñï añèòåëåì. Öa aóō ï ðî nëaaëåííÿ Áî æèō ï ëaí³a ùî aî a³aeóï ëaííÿ ëpanueî aî ðî aó ³ aóō ï î çeaó äëÿ ëpaí â³ é æåðòaè Âî ï ëî -÷åííÿ Áî æî aî Ñëî aa; aóō aaî ðaö³;³ r³°òèçì ó aî Áî æî; Äèòèíè, à a ê³íö³ -aóō í açaìíî; äóōî aíí; ðàaî nò³, ùî oaèëèíàíaøî aí nī añ³ííÿ aæåíànòàèa.

Í àâå÷ð'ÿ T ðàçí èêà Đçäâà ì à° î ñ³áí ó áî ãî ñëóæáó, ùî çâåòüñÿ Âåëèê³ àáî Öàðñüê³ ×àñè.

Äåí ü Í àåå÷ð'ÿ çàååðø6° 40-ð³÷í èöþ ïåðåä Đ³çäáîì. Öüî ãî äí ÿî áî-à'ÿçêî àèé ñòðî āèé ö³ëî äåííèé ï³ñò. Ö³èà ðî äèí à å³ä÷óåà°, ùî nüî āî äí³ìà°ïðèéòè äî íå; äóæå áàæàíèé íåáå-ñíèé å¾hòü. Çâ³äñè àèïëèàà° òî é āëèáî êî

nāyòêî âèé ³ äóõî âí èé í ànòð³é ó ðî äèí ³. Êð³ì ï î ñòó, í àø³ ï ðåäêè â³ä í àéäàâí ³øèō ÷àñ³à äî ï ðàçí èèà Õðèñòî âî āî Đ³çäàà ï ðèāî òî âëÿëèñÿ nī î â³ääþ ³ Ñâ.Ï ðè÷àñòÿì .

Äàaí ³é ñëî â'ÿí nữeèé oåî ëî ā o ñaî λ ì îî â÷àí í³ íà äáí ữ 24 āðoaí ÿ ì à° í ànoơi í o äöoî âí o çàî oĩ òo äëÿ â³ðí èō í à nòð³÷o ï ðàçí èêà Öðenoî âî āî Đ³çäàà..."Çí àéòå, áðàòè, ùî öữi ãî äí ÿ ï³no ï åðåä ï ðaçí èêî ì Öðenoî âî āî Đ³çäàà. Òî ì o öữi ãî äí ÿ ç ëþaî â'þ ³÷ènoî òî þ çáåð³òữnÿ â Øî ñòèé ×àñ (12 ãî ä.ï î ëoáí ÿ) í à ì î ëèòāo, ï î êî í àāøè āí ³a, î ÷ènòèāøè ò³èāní ³ ï ðî àeí è ³ ān³ í åäî áð³ ä³èà â³äèèí oáøè, ùî á ì è nòàëè ãî nòî éí ³ ÷ènòèì è oñòàì è é í åï î ðî ÷í èì ñåðöàì ï ðè÷ànòèòènÿ Áî æî āî ð³èa, ùî â í ữi ãî çàäëÿ í àn î äÿãí oâñÿ Āî nī î äü ³ äî áðî â³ëuí î nòàà oáî āèì ".

Äðóáèé äåí ü, 25 āðóáí ÿ, ° ï åðøèé äåí ü Õðèñòî âî ãî θ^3 çäâà ³ í àñï ðàâä³ öå í àéâàæëèâ³Øà ïî ä³ÿ â ³ñòî 𳿠ëþäñüêî ãî ðî äó. Öÿ ïî ä³ÿ çàïî ÷àòêóâàëà õðèñòèÿí ñüêó åðó.

 $\hat{A}$ ^2V ñỏî $\hat{e}^3$ òỏ³ $\hat{N}$ â. $\hat{I}$ $\hat{e}$ áíà, ì àòè ^{3} ì "åðàòî ðà $\hat{E}$ î í nòàí òèí à $\hat{A}$ åeè $\hat{e}$ î $\hat{a}$ î, "î áóäóâàeà à $\hat{A}$ è $\hat{O}$ eå $^\circ$ ì ^{3} oðàì $\hat{o}$ ֌ñòù $\hat{O}$ ðènòî àî $\hat{a}$ î $\hat{D}$ 3çäàà.

Nāÿo³ Î oo³ e í àø³ ð³çäaÿí³ áî āî ñeóæáe í å o³eüee ïî äeâeÿþoü³ âåee÷aþoü oa¿í ñoâî Áî ïeî ÷åí í ÿ, àeå e í aň âçeâaþoü, ùî á ì è âðaç ç ï ðå÷eñoî þ ijaî þ Ì àð³°þ, Ña. Éî ñeôîì, ç àí āåeàì è, ï àñoóōàì è é ì óäðáöÿì è ï ðèéøeè ³ â³ääàeè Õðeñoî â³ ïî eë³í, ï ðeí åñeè

Éî ì ó â äàð í àøó â³ðó é ëþáî â.

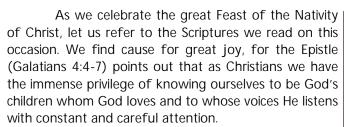
Ùàñëèâèõ nâÿò Đ³çäâà Õðèñòî âî ãî áàæàþ óñ³ì âàì, äî ðî ã³ óêðà¿í ö³!

CHRISTMAS WITHOUT CHRIST?

Very Rev. Dr. Ihor Kutash

We also find a troubling note: in the Gospel (Matthew 2:1-12) we hear of Herod's concern to find out the birth-place of the new King whom the Magi had come to worship. His intent was desperate and malicious. Herod had become so seduced by the need to be in power over people's lives, that he was now contemplating the unthinkable - to take up arms and try to kill God's Anointed, the long-awaited Messiah whose coming he ought to have greeted with joy and relief. He might have said: "At last eternal peace and justice had come into the world with the birth of the Promised One". Instead his one thought was how to prolong his own reign by killing the Infant-King. In his madness for power Herod determined to wage war on God Himself!

Thus even as we rejoice over the coming of the Messiah in the warm stable at Bethlehem, we feel the chill and dark outside it as Herod, inspired by Satan himself, the long-time adversary of God, makes his dreary decisions - identical to decisions made by power-mad people throughout the ages: "I will kill without mercy any one who stands in my way. Better that thousands of innocent ones perish than that one opponent remains alive". Such is the seductive

power of evil over those who make material things their priority over the eternal things of the spirit.

THE BATTUTTY OF

Let us beware, for the seduction that led Herod to order the murder of the innocents of Bethlehem is out to win us over as well! Herod was not a sub-human he was our brother. The firm will he showed in his attempt to stamp out his opponent - even if that opponent was God Himself, might have been put to wonderful use in bringing about good in the world. If only Herod had not let himself be diverted to evil!

Beware! We who hear and read these words are also in danger of being similarly diverted! We may even now be on the way to Herod's sorry state. Lets examine ourselves by asking: "What and why am I celebrating at this time?" Is it really the birth of Christ? Or are we, like so many, trying to get the high of Christmas without Christ in it?

If it really is Christ's birth we are celebrating then let us resolve with all our hearts to follow and serve Him. Let us turn with all our hearts and souls to love goodness and mercy as He does. Let us stop considering such things to be weakness and see them for the true and lasting power that they truly are! Let us get to work on our thoughts and our intentions and keep at it for the rest of our lives - and make our hearts and minds the dwelling-place of Christ. Let Christmas remain forever within our souls! Let's welcome our true and eternal King! Let's proclaim that He truly is our King by submitting to Him every bit of our lives.

Happy New Year

Dr. Alexander Roman

On September 14 (September 1st, Old Style), the Orthodox Church will celebrate the beginning of its liturgical New Year.

I remember one Ukrainian priest I met who insisted on exchanging New Year's greetings on this day and organized a visit to his bishop, together with a New Year's Moleben and concert.

To me, this makes great sense.

The fact is, our Church liturgical calendar does not really recognize any other New Year than the one on September 14th. Yes, this is part of our heritage from Judaism (even though the Hebrew lunar calendar makes New Year's fall on different dates in the Gregorian calendar). But a lot of our Church's heritage is taken from Judaism.

To recognize and celebrate September 14th as the Orthodox New Year is to acknowledge a very spiritually meaningful event. This marks the beginning of the New Year of Grace, the opening to the rich liturgical celebrations that punctuate the year and make available to us the Grace of Christ which is the Holy Spirit. The Christian Year is, in fact, an Icon of Christ Himself, as we celebrate again the Economy of Salvation wrought by the Holy Trinity through Christ. We have gotten into the habit of celebrating our birthday together with our Namesday. Yet, our Namesday is by far the more spiritually meaningful. The same is true of September 14th!

There is also the cultural argument in favour of a heightened observance of September 14th. Celtic Christians, in the U.S. especially, are revitalizing much of their ancient Celtic traditions. Among these is the celebration of the Celtic New Year on October 31st ("Hallowe'en"). Their year is divided into four parts with three months: Samhain or the Celtic winter beginning on November 1st; Imbolc or the Celtic spring beginning on February 1; Beltaine or the Celtic summer beginning on May 1st and Lughnasadh or the Celtic autumn beginnin on August 1st.

Other Christian traditions associated with diverse nationalities also often celebrate their liturgical New Year's Days. The Ethiopian Orthodox Church celebrates September 13 as its New Year's Day as well.

The so-called "civil New Year's Day" has never remained the same over time, unlike the liturgical September 14th.

Originally, the Roman calendar recognized April 1st as New Year's Day. This is where the "April Fool's" traditions come from. Accountants will still talk about March 31st as the "fiscal year end." This is why September, October, November and December get their names from, literally, the "seventh, eighth, ninth and tenth months." One arrives at this calculation only by counting from March where March is the first month.

It was only in the nineteenth century that Britain adopted January 1st as New Year's Day from the one in March. Earlier, Christmas Day marked the

beginning of the New Year in the West and then the Octave, or eighth day of the Feast of Christmas which is January 1st.

In 1918 after the Bolsheviks came to power, the Julian Calendar was officially dropped as the civil calendar of Russia and its subject nations. January 1st became the civil new year and Ukraine and Russia today celebrate January 1st as the civil new year's day, disregarding the date of January 14th as the Julian calculation.

I've received Christmas cards from my relatives in Ukraine that wish a happy new year's day first and then come the Christmas greetings. It is unlikely that this will change, whether or not the Church's influence has been re-established. To celebrate Orthodox New Year's Day on September 14th is to go around this problem.

Liturgically, the Orthodox Nativity Season is marked by three Holy Suppers, on the Nativity Eve, on the Eve of the Naming and Circumcision of Jesus and on Epiphany Eve. A very Holy time for us, nothing is taken away from this Season by a more spiritual emphasis than is found in what are really quite pagan civil new year's traditions. Malankas and other celebrations will also continue. But I think the Malanka held each year by St Vladimir's Ukrainian Institute in Toronto sets an example to all others where such "Malankas" are merely an imitation of the new year's party celebrations to be seen in mainstream society. The main reason I think we should celebrate Orthodox New Year's Day is that it allows for a more spiritual ushering in of the New Year of Grace. The civil new year is anything but. When I was in Montreal several years ago for New Year's, I saw that there are parishes who solemnize the civil new year in a very religious way. But drinking and carrying on seems to be the general rule for December 31st.

While I am in no way advocating the abolition of January 1st celebrations, the fact is, they will go on no matter what and in the way they always have. September 14th is a way to mark the New Year in a deeply Christian way.

On this day, we can wish one another much continued growth in Christ in the new liturgical year with a traditional Orthodox three-fold kiss in honour of the Holy Trinity. Molebens can be served for the new year, visits to the Bishop and other celebrations can be held. For us, it can be one more way to affirm our unique Ukrainian and Orthodox tradition and identity.

Happy New Year - Christ is among us!

He is and ever shall be!

The Theophany: Seeing the Light

Dr. Alexander Roman

The twelve days of Christmas are celebrated in a markedly different manner in the West than in the East.

Following New Year, Western Christians begin "winding down" by removing their trees and the like.

For Orthodox Christians, however, the Nativity Season is now just beginning to really pick up in momentum. We are now preparing for the great Feast of the Theophany or the Baptism of Christ in the River Jordan on January 19th.

Originally, the Nativity, the Feast of the 3 Kings and the Theophany were all celebrated on one and the same day. It was only later that Christmas was established on the 25th of December.

The celebrations surrounding the Theophany resemble those for the Feast of the Nativity. It is preceded by another Holy Supper and special carols are sung. One wouldn't think of taking down one's Christmas tree yet! The Armenian Church, which celebrates 1,700 years of Armenian Christianity this year, still observes Christmas and Theophany as one Feast on January 6th.

In the Holy Land, where the Armenian community adheres to the Old Calendar, Armenian Christmas is celebrated on January 18th. Since they did not make the necessary adjustment to the Calendar at the beginning of the last century, they are one day behind us in observing the Theophany. The same is true for those several Anglican and Scots Presbyterian parishes in the United Kingdom which still celebrate Yule or Old Calendar Christmas on January 6th (not 7th).

The Calendar, like the Liturgy, does not respect time. For the last little while, our thoughts have been focused on the Child in the Manger. Now our eyes of faith see a fully- grown Man of thirty years as He approaches St John the Baptist in the river Jordan.

But the liturgical theme is consistent throughout. As on the Feasts of the Nativity and the Naming-Circumcision, so too now Christ is revealed to the world as the Incarnate Son of God.

The reality of His becoming Man is this time underlined by His submission to the Baptism of John and His fulfillment of the prophecies concerning the Messiah. John the Baptist is more than a Prophet, as our Liturgy sings, since he placed his hand on Him Who was foretold by the Prophets as the Forerunner of the Lord.

There were those who thought that John was himself the Messiah. This is why John goes to the lengths he does to affirm his true role, the voice of one crying in the wilderness, the voice of repentance to all of us to make straight the way of the Lord Who is

John was himself in the tradition of the great prophets of Israel. We know from the Scriptures that he wore animal's hair on his body and ate locusts and wild honey. All those who follow the monastic way of life follow John in his mortification of bodily senses. Monks and Nuns wear a leather scapular made from the hide of a dead animal that symbolizes mortification. They also imitate John in his fasting and deprivations in the desert.

The Theophany is a Feast of Enlightenment and this is why prayer and fasting as exemplified in the life of John the Baptist occupies so prominent a role as a means of preparation to receive the Light Who is Christ.

Icons of St John the Baptist also often depict an axe at the base of a tree. This symbolizes the cutting down of all that is rotten and bad within ourselves through repentance.

John is himself often portrayed with wings, given his angelic way of life. The Ethiopian Saint, Takla Haymonot, is likewise depicted.

St John Chrysostom wrote that many Angels come down from Heaven and surround the Altar during the Divine Liturgy. It is only that most of us can't see them with our sullied spiritual eyes.

And so, John the Baptist, the angel of the Lord, knew, right away, Who it was that was coming to receive Baptism from him. He knew that he was not worthy to untie the sandal of Christ, let alone baptize him. He

needed to be baptized by Christ, not the other

way around!

coming to save us.

the water and make it a vehicle to carry Divine blessings to all of humankind. Christ crushed the heads of the serpents, the demons that inhabited the waters, transforming the element of water in the process.

The element of water now becomes a true Source of Life. Our immersion into its depths at Baptism signifies our dying with Christ. Our being raised up above its waves signifies our resurrection with Christ to new and everlasting

That same water that cradled Christ is now a mighty weapon for us. We may use it to bless ourselves and all creation. We may also baptize, when a Priest is of how cold it was. He thrust his cup into the cold river as

not available, and impart Christ's Life to others. We drink the waters of the Theophany because we have taken on Christ who blesses, saves and enlightens us.

The icon of the Theophany is one of only four "official" icons of the Holy Trinity that the Orthodox Church especially blesses as such (the others are the Old Testament Trinity, the Icon of Pentecost and that of the Transfiguration).

On this day, the entire Trinity manifests Herself: Christ in the river Jordan, the Voice of the Father and the appearance of the Spirit in the

accessible to us, manifests Herself to us.

This is also why the Feast of the Theophany has baptized. The catechumen's "Trisagion" is intoned: "You who have been baptized into Christ, have put on Christ!"

memorial and celebration of our own baptism. In some

There is still a tradition to have a white robe prepared with a red Cross on the back and to wear this into the River Jordan whenever one should happen to be there. The robe is then kept as a sacred object.

Ukrainians wear their embroidered shirts to Church as this was probably made from the white robe given to them at their Baptism. The first garment a Priest wears is probably that which all Christians at one time wore during Church services, which was the Baptismal Robe.

New converts are encouraged to wear their robe during the entire week following their Baptism. This is why Easter Week is called "Bright Week." Would that the tradition of wearing the white Robe by all Christians in Church be brought back! We could wear it at home during our prayers and other family ceremonies. A truly great tradition!

In the Ukrainian Church, Crosses are cut from the ice on frozen lakes and

But Christ stood in the river Jordan to sanctify rivers and the services of blessing are conducted outdoors.

Anyone who has ever participated in the Ukrainian feast of Yordan in the fullest possible measure will never forget it!

Processions through the snow begin the services as everyone winds down toward the frozen water. The Priests thrusts the candles into the water and blows with his mouth over it, in remembrance of the Spirit moving over the waters at the beginning of time.

I remember a Portuguese Priest, a convert to the Ukrainian Church, who was so in love with this tradition that he insisted on performing it all outdoors, regardless

> he drank the blessed water three times. His excitement over this great feast was truly inspiring. He has gone to the Lord since.

> There is also the memorial of St Isidore and 72 Orthodox Martyrs of the Kyivan Church who were thrown into the frozen waters for refusing to betray their faith and traditions. Their incorrupt bodies were found floating downstream two days later.

> Holy water is then taken by one and all to drink and bless one's homes with. The Holy Supper is preceded with the drinking of the Holy Water. Priests take this opportunity to visit the homes

form of a Dove. Through Christ, the entire Trinity becomes of their faithful to bless them and to spend some time with them on a personal level.

The Holy Water is kept in a container all year always been one during which new catechumens were with one's Icons and other holy things. It is a kind of Communion to drink it three times (always on an empty stomach). It can also be used during times of temptation, The Church has often seen in this Feast a stress and when one feels that evil is near.

On the Feast of the Theophany, the culmination Churches, depending on the weather, people go into local of the Nativity Season, let us go with Christ into the rivers and lakes to "replay" so to speak their own baptism. waters of Jordan and receive His Enlightenment and Joy. We have truly been baptized into Christ. Let us now put on Christ!

Christ is being baptized! In the Jordan!

your subscription of "VIRA-FAITH" for 2008!

*Олінній українськ*ий фестиваль

Sophia Bilynska

For the fourth consecutive year, nearly a thousand visitors came through the doors of the Ukrainian Cultural Center at the spiritual headquarters of the Holy Ukrainian Orthodox Church of the USA in South Bound Brook/Somerset, NJ, to participate in the annual Ukrainian Fall Festival. Sponsored and directed by United Ukrainian Orthodox Sisterhoods (UUOS) of the UOC of the USA, the Festival is an annual celebration of the traditions and customs of the Ukrainian-American people in the community and a fundraiser for the construction of the new Historical and Educational Complex which is currently under construction.

Boasting fun and excitement for people of all ages, the Festival is an event for the entire family. You can enjoy music and other entertainment, unique and tasty treats from the food booths, and browse through cultural exhibits and other events celebrating the Ukrainian heritage while children are amused by a variety of games and prizes.

The Festival was made successful by the efforts of the UUOS Executive Board (particularly Mrs. Olha Krywolap and Mrs. Luba Shevchenko), whose members initiated, planned and collected funds and food donations for the event from the various local parish sisters and sisterhoods in the area. Again this year, the Sisterhood of St. Mary the Protectress in South Bound Brook, NJ, (Maria Konyk - president) very generously donated a significant portion of the food and food court/kitchen help along with the Sisterhoods of St. Olha in Yardville, NJ and St. Sophia in Baltimore, MD.

Festival organizers welcomed back this year numerous vendors representing various businesses from the Ukrainian community. Self Reliance Credit Union of Jersey City was again a generous sponsor of the Festival – thank you! Roman Hirnyak did a superb job as master of ceremonies with the support of the Lev Agency – Meest, which provided all the sound equipment and technical audio services. Visitors to the Center and the Ukrainian Fall Festival were able to see first hand the early construction activities associated with the Church's multimillion project, the Historical and Educational Complex, honoring the memory of millions that perished in the Genocide of 1932-1933 in Ukraine, as well as the memory of Ukraine's first patriarch of blessed memory, His Holiness Mstyslav I, whose name the museum will bear.

Performances of the dancing group "Barvinok" from South Bound Brook, NJ and "Iskra" from Whippany, NJ awed the audience. But, it was the youngest "Barvinok" dance group members, who, with an average age of 5, swept the onlookers to their feet in applause. A special treat for festival attendees were the sounds of the Ukrainian instrument —

Fall Ukrainian Eestiva

the bandura, so elegantly played by the Kalynon'ka Bandura Duet, from the Philadelphia area.

The organizers of the 2007 Ukrainian Fall Festival express their most sincere gratitude to everyone who assisted in planning and executing the Church's successful outreach program, especially to Pani Nadiya Mirchuk, UUOS President, for her continued commitment and hard work in raising funds for the museum; Tom O'Prandy, Ukrainian Cultural Center Manager, without whose assistance the event would not have been successful; and to Andrew Shevchenko of the parents' committee of the St. Andrew School of Religion and Ukrainian Language in South Bound Brook/Somerset, NJ, for organizing and staffing the children's games.

The 2008 Ukrainian Fall Festival is scheduled for Sunday, October 26, 2008 at the Ukrainian Cultural Center, South Bound Brook/Somerset, NJ. Mark your calendars now — this is an event that you do not want to miss!

ÖÅÐÅÌ Î Í ²ß Â²ÄÃÎ ĐÍ ÅÍ Í ß Ï ÅĐØÎ ⁻ ËÎ Ï ÀÒÈ ÇÅÌ Ë² Ï ²Ä ²ÑÒÎ ĐÈÊÎ -Î ÑÂ²ÒÍ ²É ÊÎ Ì Ï ËÅÊÑ

Äåí $\ddot{u}$ áóâ $\ddot{a}$ åee÷ $\ddot{a}$ àee! $\ddot{A}$ $\ddot{a}$ $\ddot{a}$ $\ddot{a}$ $\ddot{e}$ $\ddot{a}$ 6 6 nåð $\ddot{a}$ $\ddot{b}$ 2007 ð. $\ddot{A}$. $\ddot{a}$ 3 áóe $\ddot{a}$ $\ddot{n}$ $\ddot{y}$ $\ddot{a}$ 3 $\ddot{a}$ 3 $\ddot{a}$ 4 $\ddot{a}$ 3 $\ddot{a}$ 3 $\ddot{a}$ 4 $\ddot{a}$ 3 $\ddot{a}$ 5 $\ddot{a}$ 6 $\ddot{a}$ 6 $\ddot{a}$ 7 $\ddot{a}$ 7 $\ddot{a}$ 8 $\ddot{a}$ 9 $\ddot{a$

Öåé êîìïëåêñ áóäå áàãàòîñòîðîííüîþ ñòðóêòóðî þ, ùî áóäå ì ¾ nöåì ïî nò¾ eíîãî âèâ÷àííÿ ¾ ona3aîì ëeííÿ3nòî ð3 Óeða;í nuêî; Í ðaaî nëaaíî; Öaðeae, òà ì ³ñòèòèì å Ì óçåé á³ëüøå, í³æ 8,000 äî ðî ãî ö³í í èõ òóò áóäå ïî ñò³éí èé ïàì 'ÿòí èê òà âèñòàâêà ïî â'ÿçàí³ ç ãî ëî äî ì î ðî ì â Óeðà; í ³ â 1932-33 ðî êàō, òà ì ³ñöå í à ï ðèçí àí í ÿ äëÿ ÷ëåí ³â Çáðî éí èõ ñèë ÑØÀ óêðà¿í ñüêî ãî ïî õî äæåí í ÿ. Äóæå âàæëèâî þ ÷àñòèí î þ öüî ãî áóäèí êó áóäå 3 Öåðeî aí èé àðõ³a ÓÏ Öåðeâè, Öåðeî aí à á³áë³î òåeà òà êóëüòóðíèé öåíòð ùî óìîæëèâèòü îñâ³òíþ 3 Î ñî áëèâî äëÿ öüî ãî çï ðî °êòî âàí à çàëÿ óì î æëèâèòü ïåðåâîçí³ì èñòåöüê³ âèñòàâêè. Öåé êîìïëåêñ ñòàíå íàaçâè÷àéíî ö³ííèì îñâ³òí³ì çíàðÿääÿì äëÿâèâ÷åííÿ ³ äî ñë³äæåí ü í å ëèøå äëÿ ÷ëåí ³â ÓÏ Öåðêâè, àëå é äëÿ

GroundBreaking of Historical and Educational Complex

It was a great day! The official ground breaking for the proposed Historical and Educational Complex occurred on Monday, August 6 as nearly 100 participants witnessed the historical occasion on the church grounds adjacent to the Consistory building in South Bound Brook, NJ.

The complex is a multipurpose facility that will provide space for ongoing education and awareness of the history of the Ukrainian Orthodox Church, as well as museum space for over 8,000 invaluable religious and cultural artifacts. Equally important, there will be a permanent Memorial and Exhibit dedicated to the Ukraine famine of 1932-33, and space for the recognition of Ukrainian-American members of the Armed Forces. A very important component of this building is the Ukrainian Orthodox Church Archive and Research Center and the Ukrainian Orthodox Church Library and Ukrainian Cultural Center that will facilitate education and research by clergy and seminarians. The Visiting Art Exhibit Hall will provide space for traveling art exhibits. The complex is designed to be an invaluable educational tool and research center for all members of the Ukrainian Orthodox Church and the general public.

President of the Consistory of the Ukrainian Orthodox Church of the USA, Archbishop Antony, opened the ground breaking ceremony with the following prayer: "Most loving God, we thank You that through faith You make us all members of Your eternal family. We give thanks for all the love that You send to draw our earthly families together, to heal us, and to heal those who have gone before us. Fill this building with Your divine presence, we pray. Pour out Your love to deepen the fellowship to be shared here. Let Your wisdom guide us, and all who will work to build His Home, and let Your presence

bless us, throughout this building process."

çweè Naî þ eþaî a, ùî a çì voi eòè aðóæaó ïî ì æ òèì è, ùî eîðeñoóâàoèìóoüñÿíèì. Í åõàé Òâîÿìóäð¾ñoü eåðó° í àì è ³ âñ³ì à, õòî áóäå ï ðàöþâàòè áóäóþ÷è öåé ä³ì í ảoàé Daî y i đènoòí ảnòu áë à aî në î âë yo í à n i ả ÷à n â nã; éî ãî áóä³âë³".

Câaðoab÷eñü äî ïðeñoòí ³o Âeñî eî ïðaî ñaÿùaí í eé Âëàäèêà ñêàçàa: "Ñüî ãî äí 3 âåëè÷àâèé äåí ü ó æèòò3 ñâÿòî ¿ Óêða; í nuêî; T ðaaî nëaaí î; Öaðêaè a NØA. T nëy aaaaouî o ðî ê³â î áäóì àí î ãî ï ëàí óâàí í ÿ, ì è ç³áðàëèñü òóò ñüî ãî äí³, ùîá óðî÷èñòî ðîçïî÷àòè ï³äãîòóâàííÿ çåìë³ ï³ä íàØ ²ñòî ðèêî -î ñâ³òí ³é êî ì ï ëåêñ.

"Ì è â³òà°ì î âàñ äÿêó°ì î âàì çà ó÷àñòü ó öüîìó øëÿõåðíîìóä³ë?Ìèö³íèìîâàøó ì î đàëüí ó ³ ô³í àí ñî âó ï ³äòðèì êó, í àäàí ó äî öüî ãî ÷àñó ³ âäÿ÷í ³ çà âàøå áàæàí í ÿ, äî âåñòè öå ä³ëî äî ê³í öÿ. Bêùî õòî -í åáóäüì à° ùå ÿê³ñü ñóì í³àè ÷è çàñòåðåæåí í ÿ, ï ðî ñèì î äèâèòèñü í à öåé ï ðî °êò í ả yê í à "ù ả î ä è í á ó ä è í î ê", à ë å ÿê í à ñêàðáí èöþ, ç ÿêî ¿ äðè öüî ãî ³ í àñòóï í èõ ï î êî ë³í ü áóäóòü, ÿê ¾ç êðèí èö³, ÷åðï àòè çí àí í ÿ".

Ϊàí³ĺàä³ÿ̳ð÷óê, ãî ëî âà Î á'°äí àí í ÿ Óêðà¿í ñüêèõ Ï ðàâî nëàaí èo Nanoðèöòa a NØÀ ï ðèâ³òàëà c³áðàí èõ äî áðî bíî âèíî b. ùî ;; î ðãàí ³çàö³ÿ âæå ç³áðàëà í à Ì óçåé \$250,000 òà ùî Î á'°äí àí í ÿ ï ðî äî âæóâàòèì å öþ çá³ðêó, ùî á càáacï a÷èoè ï î eðèooy eî Øo3a ä³ÿííÿìóçåþ.

Ïàí³Ì àð³ÿ Êîíèê, ãî ëî âà nanoðeoaa na. İ î eðî aa i ðe oaðêâ3-ïàì 'ÿòí èêó çãî ëî ñèëà, ùî nånòðèöòâî ï åðåäànòü í à öþ ñï ðàâó ï ðèî á³öÿí èõ \$100,000 ï ³ä ÷àñ í àñòóï í î ãî ó Ñî áî ðó.

Âëàäèêà Àíòîí³éïîõâàëèâì ³ñöåâå ñåñòðèöòâî cà éî ãî ãî òî âí ³ñòü äî ïîì àãàòè ³ ñòâåðäèâ, ùî íà ïðî òÿc³ î ñòàí í ³õ 50 ðî ê³â âî í î äàëî í à Öåðeâó ï î í àä ì ³ëüéî í äî ëàð³â.

Ä-ð Ñòàï àí Ñèâóëè÷, êåð³âí èê ³ää³ëó óäî ñêî í àëảíü rõè Êîíñènòîð¾ âènëîâèâ rîäyêó ³ rõèçíàííÿ î êðåì èì î ñî áàì , ï àðàô³ÿì òà ï ðèöåðêî âí èì î ðãàí ³çàö³ÿì , ÿê³ âæå çðî áèëè ùåäð³ ïî æåðòâè òà çàïåâí èâ, ùî äëÿ c^3 áðaííÿ ðå $\varnothing$ òè ôîíä ^{3} â – 2.5 i^3 ëüéîí ^{3} â äîëàð ^{3} â (ùî âêëþ÷àòèì å ³ ôî í ä óòðèì àí í ÿ ì óçåþ) áóäå ï ðî âåäåí à ^{3} í oải neai à àêö ^{3} ÿ. $\hat{A}^3$ í $\ddot{i}$ ðì nea $\ddot{i}$ ðenooi ^{3} õ $\ddot{i}$ i ààoè eî i o ^{3} l ai à ì î æëèâèõ æåðòâî äàâö³â.

Óï ðàâèòåëüì à°òêó ïàí Åì ³ëü Ñêî ÷èï åöü, ãî âî ðÿ-֏ ï ðî êî í ñòðóêö³éí ó ôàçó áóä³âë³, ï ðåäñòàâèâ ï àí à Ì àðêà Äî ááñà, ÿêèé áóäå çàãàëüí èì êî í ñòðó-

ê bî ðî ì ³ óï ðà a eò a eà i ö ü î a î ï ð î ° eò o.

The Archbishop said, "Today is a significant day in the life of the Holy Ukrainian Orthodox Church of the USA. After many years of thoughtful planning, we gather here today to break ground for the Ukrainian Educational and Historical Complex. We welcome you and thank you for participating in this noble event. We are appreciative of the moral and financial support already given and appreciate your intent to see this project to its conclusion. For those who may have some reservations, we respectfully request that you view this as not just another building, but a treasury from which the children of this and coming generations can be nurtured at the wellspring of knowledge."

Mrs. Nadia Mirchuk, President, United Ukrainian Orthodox Sisterhoods of the USA, greeted the gathering with the good news that her organization had already raised \$250,000 and that it will continue its efforts to include an endowment fund for operating expenses of the complex/museum.

Mrs. Maria Konyk, President of Protection of the Mother of God (Pokrova) Sisterhood, South Bound Brook, NJ, announced that the Sisterhood would fulfill its pledge of \$100,000 to the Historical and Educational Complex/Museum at our upcoming Sobor. Archbishop Antony praised this local sisterhood for its readiness over the past fifty years to assist the Church with all its needs. The sisterhood has given over one million dollars to the church.

Dr. Stephen Sivulich, Director, Office of Development, offered thanks and appreciation to individuals, parishes and church organizations that have already contributed very generously. He also indicated that an aggressive fund drive for the balance of \$2.5 million that will

include an endowment fund would begin immediately. He encouraged those present to provide him with names of prospective donors.

Mr. Emil Skocypec, Property Manager, commented on the construction phase of the building, and introduced Mark Dobbs, who will serve as General Construction Manager of the Complex/Museum project.

Mark Dobbs reflected on the construction process, and expressed his joy of working with Archbishop Antony and Emil Skocypec. He also reported that a Website would be established and maintained to timely report the progress of the ongoing construction.

ISTORICAL AND EDUCATIONAL COMPLE

Mrs. Nadia Mirchuk, President of the United Ukrainian Orthodox Sisterhoods addresses the 80 people present for the Museum ground-breaking, and declared that the organization would continue to raise funds for an endowment fund.

FUTURE HOME OF THE

UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH

OF THE USA

Mr. Victor Rosynsky, President of

Tài Đĩ nữ nuêèé, â³a

³ì åí³ öuî ãî áþðà ñêàçàâ:

"Ì è äóæå çàäî âî ëåí³ ç
íàāî äè áðàòè ó÷àñòū ó öuî ì ó
ååëèêî ì ό ïðî °èỏ³ - ïî ñòàâèòè
ïàì 'ÿòí èê í à ñëàâó í àøî ì ó
ïî êï ë¾í þ, ùî äî âãĩ ³òÿæêî
ïðàöþâàëî, ùî á âñòàí î âèòè

o $\tilde{N}O\tilde{A}$ "ðeçí àí í y $\tilde{O}$ eðà $_i$ (^{3}) ^{3} çì ^{3} í eòe oêi ð ^{3} í áí ^{4} 0 oób "åðåeî í àí í y, ùî ì è í å î äí à ö ^{3} eħoü, à ëeOa ^{3} à ààeî æ aóäå i ^{3} î "àì "yoí å ì ^{3} höå, ùî aóäå ^{3} a ^{3} eòe ì àéaóòí ^{3} "î ^{2} î ^{3} î ^{3} i, ye oyæeî aóeî aóäóààòè ^{3} 00dèì óààòè Öåðeàó òà oéðà $_i$ (^{3} i ^{3} i ààè".

 $\ddot{l}$ ³ñeÿ öåðåì î í ³¿ â³äaî ðoàí í ÿ çåì ë³ â³äaóañÿ â Äî ì ³ êóëüòóðè ñì à÷í èé ï î ëóäåí î ê-áóôåò, í à ÿêî ì ó éøëè çàoî ï ëåí ³ ðî çì î âè ï ðî óðî ÷èñò³ñòü.

Öå ñï ðàâä³ áóâ âåëè÷àâèé äåí ü!

²í ôî ðì àö½ i ðî çáðeó ôî í ä³â í à áóä³âí èöòâî ì îæí à î òðèì àòè â³ä i àí ³ Î eüāè Êðèâî eài:

> Olha Krywolap 221 Edridge Way Catonsville, MD 21228

Archbishop Antony poses and members of the UUOS National Board in South Bound Brook, NJ.

Âëàäèêà Âđōè°i ènêî i' Ài ôi i lẻ lệ āđói î þ nānôđèöü ói đààè Î ÓI Ñ à Ñàóò Áàâi ä Áđóö, Í . Äæ.

the Ukrainian Information Bureau, Inc., addressed the gathering and presented a check in the amount of \$58,500 in memory of Patriarch Mstyslav. Then, Mrs. Mary J. Kramarenko presented a check in the amount of \$30,000 in memory of Patriarch Mstyslav and dedicated to the memory of her husband, Petro Kramarenko who was cofounder and past-president of the Ukrainian Information Bureau, Inc.

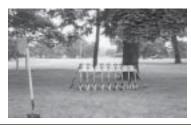
Mr. Rosynsky, in behalf of the Ukrainian Information Bureau said: "We are pleased to be able to participate in this grand effort to construct a fine tribute to our generation that worked so hard to establish recognition of Ukraine in the USA and to rid a long held conception that we are not an entity, but part of neighbor nations. This will also be a place of memory and study for future generations to learn how difficult the task was to build and sustain our Church and the Ukrainian communities."

Others participating in the actual ground breaking, with shovels and hard hats included: Protopresbyter Taras Chubenko, Consistory Member; Shirley Skocypec, Senior Ukrainian Orthodox League; Kristin Albrecht (Youngstown, OH) Junior Ukrainian Orthodox League; Ala Trochymchuk, Treasurer, Friends of the Memorial Church Museum; and Richard Jarmel, Engineer for the project.

The ground breaking ceremony was followed by a delicious buffet lunch in the UOC Cultural Center where the excitement of this historic event was repeated time and time again.

Indeed, this was a great day!
Information about the fund drive is available from:

Olha Krywolap 221 Edridge Way Catonsville, MD 21228

DzÒ ÃÎ ËÎ ÂÈ Î Á′ªÄÍ ÀÍ Í B ÓÊĐÀ Í NÜÊÈÕ Ï ĐÀÂÎ NËÀÂÍ ÈÕ NÅNÒĐÈÖÒÂ

Í à 18-î ì ó ÑÎ ÁÎ Đ² Óêðà;í üêî ; Ï ðàâî ñëàâí î ; Öåðêâè â ÑØÀ

Î á'°äí àí í ÿ ñï ³âï ðàöþ° ç Ï ðî âî aî ì ÓÏ Öåðêâè â ÑØÀ, áåðó÷è àêòèâí ó ³ ä³ÿëüí ó ó÷àñòü ó æèòò³ í àØî ¿ Öåðêâè.

 $\hat{I} \text{ a'°aí aí í ÿ OÏ Ñ a³äaóeî ña³é ÕV²-èe Ç'¿çä, í a ÿêîì o áóeî âèaðaíî íî ao oï ðaao. Ñeëaä Ãî eî aíî¿ oï ðaaè Î OÏ Ñ ïîïî aí èañÿ íî aèì è ÷ëaí àì è. Î a'°äí aí í ÿ ï ðaöþ° o äaî ō ä³ëÿí êaō: Êð³ nëóæ³í í ÿ OÏ Öaðea³ a ÑØÀ, aî íî ïî äa° āoì aí ³òaðí o äïïîì îāo a Óeða¿í o.$

 $\hat{I} \; \hat{O} \hat{I} \; \hat{N} \; \hat{I} \; \hat{a} \hat{D} \otimes \hat{I} \; \hat{O} \hat{I} \; \hat{c} \; \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{a} \hat{E} \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{A} \hat{D} \hat{A} \hat{A} \hat{A} \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{I} \; \hat{A} \hat{D} \hat{A} \hat{I} \hat{A} \hat{A} \hat{I} \hat{A} \hat{I$

Äëÿ çá³ðeè Ôî ſä³â Î á′°äſaſſÿ ñïî ſñî ðóâàëî â Áàaſā Áðóeó oðè Óeða; ſñuê³ î ñ³ſ ſ³ Ôáñoèâàë³, âëà $\varnothing$ oſ âóâàëî áàçàðè oà ðî çñèëàëî Tổī ōàſſÿ Tî æåðòa, ³ çàâäÿêè T³äoðèì ö³ ³ ùåäðî ño³ ñåñoðèöòà oà Tðeÿoåë³a Ĩ ÓÏ Ñ Ôî ſäè Ĩ á′°äſaſſÿ TîTî âſ þâàëèñÿ, à Ôî ſä ì óçåþ çð³ñ äî ñóì è 300,000 äî ëàð³â. Òáïåð Ĩ ÓÏ Ñ çàñſóâàëî Ôî ſä óoðèì óâàſſÿ ì óçåþ.

\$900.00 - ſà Âèäàâſè÷èé ôĵ ſä "Óèðà¡ſ ñüêĵ ãĵ T ðàâĵ ñëàâſĵ ãĵ Ñëĵ âà" \$100.00 - ſà á³áë³ĵ òåêó ĐÀÇĨ Ì - \$ 33,100.00

Ó r ða â ^{3} ÷e ấ í è $^{\hat{1}}$ Ó l $^{\hat{1}}$ ì a è r ð è $^{\hat{2}}$ ì ^{3} ñoù a ða à é $^{\hat{1}}$ â a na na na de co à â ê a $^{\hat{1}}$ ñoù a ða à $^{\hat{1}}$ à a è à â $^{\hat{2}}$ â na Ladies Society" i ð è ö à ðe â $^{\hat{1}}$ Ña â. I à a è à â $^{\hat{2}}$ à â è à $^{\hat{1}}$ à la è à â $^{\hat{2}}$ à $^{\hat{1}}$ À, yê ả a noor è e î $^{\hat{1}}$ Î $^{\hat{1$

Âæå 32-èé đ³ê âèäà°òüñÿ æóðí àë Î ÓÏ Ñ "³ðà", ÿêèé ° í àØèì çâ'ÿçêî ì ì ³æ ñåñòðèöòâàì è, î áì ³í î þ äî ñå³äî ì òà ³äåÿì è. Ï ðî ñèì î ï åðåäï ëà÷óâàòè æóðí àë, ÿê äàðóí î ê äëÿ äðóç³à òà ð³äí èō òóò ³ â Óeðà $_i$ í ³.

Äîïîìîãà â Óêðà¿í ó:

\$ 16,450.00 — ñòèï áí ä³; n̄òòaáí òàì \$ 27,935.00 — ñonï ³euí à î ï ³ea \$ 6,500.00 — Õaðe³anuea ³ T î eòaanuea a ï aðo³ÿ \$ 5,500.00 — Êî eá '³ÿ ¾ . T aòð³ÿðōa Ì n̄òèneaâa a Õaðeî a³ \$ 500.00 — oåðeâe í a Âî eèí

ĐÀÇÎ Ì - \$ 56,885.00.

Âèñëàíî iîíàä 12,500 đơiờā ãơi àí³òàðíî; $\begin{vmatrix} \dot{a} & \dot{a} & \dot{b} & \dot{a} & \dot{b} \end{vmatrix}$ òà i đèyòåë³â $\hat{I}$ Ól $\hat{N}$.

äî ïî î î âè, âêëþ÷í î ç êî ì ï þòåðàì è, êí èæêàì è
òà æoðí àëàì è "ÂĐÀ".

ſàä¾ l³ð÷óê, ãî ëî âà Î ÓÏ Ñ

Äÿêo°ì î çà ùåäð³ïîæåðòâè â³ä ñåñòðèöòâ

Ukrainian Orthodox 18th Sobor South Bound E

The United Ukrainian Orthodox Sisterhoods (UUOS) is a Church affiliated organization that works in cooperation with the Ukrainian Orthodox Church of the USA, playing an active and vibrant role in the life of the Church.

The UUOS held its 16th Convention on October 7th – 9th 2005, at which a new Board was elected.

The work of the UUOS continues in two areas: the UUOS service to the UOChurch of USA and humanitarian aid to Ukraine.

Fund raising for the Patriarch Mstyslav Museum and for the memorial to the victims of the Artificial Famine was the dominant project during the last nine years. To raise funds the UUOS sponsored in Bound Brook three Ukrainian Fall Festivals, bazaars and sent out countless appeals for donations. Thanks to the generosity of member sisterhoods and friends of the UUOS, the Museum Fund has reached \$300,000. This sum includes donations for the Museum Endowment Fund, established by the UUOS. The UUOS also provided assistance for the following:

Renovation of St. Andrew's church \$15,240.00 Stipends for students in the USA \$7,000.00 Humanitarian aid \$4,700.00 St. Sophia Seminary \$2,000.00 UOL, All Saints Camps \$ 1,100.00 Patriarch Mstyslav Endowment Fund \$1,000.00 Museum Fund in honor of protopresb. W. Diakiw's 50th anniversary \$1,000.00 Ukrainian Orthodox Word \$900.00 Library \$100.00 TOTAL \$33,100.00

Our periodical "Faith" is our connection between sisterhoods through which we share our experiences and ideas. We respectfully request that you subscribe to our publication or purchase a subscription for members of your family, friends or for the growing number of enthusiastic readers in Ukraine.

The UUOS assistance to Ukraine:

Stipends for needy students \$16,450.00 Humanitarian aid \$27,935.00 Kharkiv and Poltava UAOC Eparchy \$6,500.00 Patriarch Mstyslav Collegium in Kharkiv \$5,500.00 Churches in Volhyn \$500.00

TOTAL \$56,885.00

Packages (total weight of over 12,500 lbs) containing computers, books, copies of our publication "Faith" and humanitarian aid were sent to various regions of Ukraine.

The success of UUOS work depends on the forward to your continued support in the future. May the generosity of our parish sisterhoods and that of Lord bestow His blessings upon you for your understanding people of good will. We thank you for and generosity. Nadiya Mirchuk, UUOS President. your generosity in the past and look re-

÷. 4 (128), 2007

Î Ï 2ÊÓÍ ÃÓÖÓË2Â

Âñ³ çí àþòü öþ ³ñòèí ó ³ í å ï ëåêàþòü í àä³; ðàïòî ì â³äêðèòè ó Àëüïàõ ÷è Êàðïàòàō ÿêóñü åòí³÷íó ãðóïó ç í åâ³äîìîþ ÷è í åäî ñë³äæåíîþ ³ñòî ð³oþ³ éóëüòóðîþ. Âñ³, eði ajanoaaííaí iíeeíaíea Áaneeyí aeíaay, yeîío, aeaíí, íà nõèë³ ë³ò çàáàãëî nỹ nỹãí óòè õî ÷ ì àëåí üêî; nëàâè a³äeðèaà÷à. Öî ÷ í àðî äèañÿ ³ aèð³ñ ó ãóöóëüñüe³é óeðà¿í ñüe³é ñ³ì '¿³ nëooaa oêða¿í nüê³ êî ëènêî a³, nï³aaí êè ³ êî ëÿäêè, oî ÷a ì àéæå ö³ëå æèòòÿ ïðîæèâ ÿê â³éñüêîâèé ñëóæàêà ³ äî nëóæèâny çàêî í í î ¿ ï åí n³¿, éî ãî , âèäí î , ì ó÷èëà âëàní à àíîíììíìñòù. Éîìóïðèìàðèëîñÿ÷èïðèñíèëîñÿâóìîâàō íà $\emptyset$ î; "îðè'³íàëüíî; äåìîêðàò³;", ùî íàñòàâ³ éîãî ÷àñ. Âåëüì è á³aíèé íà óÿâó, ïàí Ì àêîâåé "çàãëèáèâñÿ" â ³ñòî ð³þ ãóöóëüñüêî; åòí î ãðàô³÷í î; óêðà;í ñüêî; ãðóï è ³ "â³äêðèâ", ùî ãóöóëè çî âñ³ì í å óêðà¿í ö³, à áî çí à ÿêî ãî ïîõîäæåííÿ, ðîçó쳺òüñÿ, çàãàäêîâîãî³òóìàííîãî, âèãàäàâøè ¿ì åòíî ´áí åçèñ, ïî çáàâëåí èé åëåì åí òàðíî ãî çäî đî âî ãî ãëóçäó, ï đî ùî ì è âæå ï èñàëè. Î ñòàííÿ éî ãî "çí ào³äeà" öå òà, ùî äî eoì aí òàeüí a ïî oî aæaí yí ãoöoe³a çànã³ä÷åíî ùå "1285 ð. â îô³ö³àëüíîìîó äîêóì åíò³, ùî çá
åð ^{3} ãà $^{\circ}$ òuny ó ^{3} äí ^{3} " (ä
èâ.ãàçåòó "Êðàé Í î ó â ^{3} ä 10 ë
èñòî i àäà 2004 ð.).

ôî é æå ï à [ ] àêî âåé çàní oâàâ ³ çàðáā³hòðoâàâ þðèäè÷í î āoöoëünüêo î ðāàí ³çàö³þ, ñòàâøè ¡¿ ãî ëî âî þ. Òðoäí î ù³à ³ç çàní oâàí í ÿì î ðāàí ³çàö³¿ ï à [ ] àêî âåé í å çonòð³à, àäæå çâ³ní î , ùî ï ååí ³ ñèëè áàæàþòü ì àòè o Ño÷àâùèí ³ ÿeí àeì åí øå oêðà¿í ö³a. [à äoì éo "āoöoëünüêî āî ë³äåðà", o Ño÷ànānüêî ì o ï î àð³ í àë³÷o°oünÿ 20,000 āoöoë³à, oäa³÷³ á³ëüøà, í ³æ oêðà¿í ö³à çà î ठ³ö³éí èì ï åðåï ènî ì . À nê³ëüêè ç òèō äâàäöÿòè òènÿ÷ ï ³ä ÷àn ï åðåï ènô í àçâàëè nāáå āoöoëàì è — ï àí] àêî âåé í àâ³òü í å çà¿êí oánÿ. Éî āî ï ðàâî þ ðoêî þ ° ÿèèénü Äæ³éo ²ë³°ø, êî òðèé, í àâ³òü í å ì èāí oáøè, nòâåðäæo°, ùî āoöoë³à í àì àāàþòünÿ ànèì ³ëpâàòè â Óêðà¿í ³³ òàê³ æ çoñèëëÿ äî êëàäàþòü ³ "àêòèâ³ñòè Ñî þçó Óeðà¿í ö³â Đoì oí ³¿". Î ñê³èüêè, âèäíî, ï àí ²ë³°ø í å âî ēî ä³° çäî ðî âèì ãëoçãîì, çàï èòà°ì î éî ãî : ÿêì î æí à, ùî áè ñaî ¿

àneì ³eþâàee naî ¿ō, òî áòî, ùî á óeðà¿í ö³

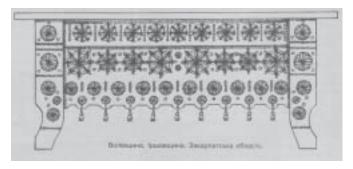
añeì ³eþâaeè óeða¿í ö³a? Bêùî âæå éäåöüñÿ ï ðî añeì ³eÿö³þ, ôî öå ðoì óf ³çàö³ÿ ādöde³a, ÿeà âåëàñÿ çà êîì óf ³ñòè÷íî āî ðåæeì ó³ ÿeà òðeàà° é äîñ³, áí ādödeè í åì àþòü ñaî¿ō Øe³ë

(ớeða; í nữeèō), í ả ì à þòữ nãî; õ nâyùá í èê³a, à òàêèé r nāaaî āoöoëünüêèé ôảnòèaàëü, yêèé a³aáoañy a ëènoî r àa³ a nāe³ ì î ëaî àa Nóëèöÿ, ì àa yaí î r î ë³òè i èe ōaðaèoàð, aî ùî ¾ Øå ðî áèa nāí àòî ð ë³aåðàë ¥åî ð á Ôëoòóð, yê í å aèaî ð ó ï ðî r àāàí aó, î á³öÿþ è â³añòî þaàòè ó r àðëàì åí ò³ ¾ oåðåñè āoöoëà? Çí àeØî añy "î r ëóí", yêî ãî āoöoëàì r î òð³aí î, yê r 'yôî ãî êî ëåñà aî aî ça! Āoöoë³a, yê oêða; í ö³a, çàōèùà° ÑÓÐ.

À oả, ùî çà ñeî âàì è Tàí à ^{2} e³°Øà, áàāàòî āoöoé³à çàäåêeàðoâàee ñåáå ðoì of àì è T³ä ÷àñ Tåðåï eño fàñåeåf fÿ — öå fàñë³ãî ê o³°¿æ äåf àö³î fàë³çàö³¿ (ðoì of ³çàö³¿), Tðî ÿêo çãàäàfî àèùå. À få fàñë³ãî ê áî ÿçf³āoöoé³à, ùî ³fàêØå âî fè áoäoòü çàë³÷åf³ äî "êàòåãî ô³¿ oéðà¿í ö³å"! Îî;äüòå, Tàfå ²è³ØØ, o ãoöoéüñüe³ ñåeà ³ òàì Tåðåêî fà°òåñÿ, ùî âñþäè ä³þòü îðāàf ³çàö³¿ ÑÓĐo, ùî ãoöoéünüèà ì âà ñïîêî fâ³èo oéða¿í ñüèà (ç Tåafèì ä³àëåêòfèì çàààðäeåffÿì), ùî T³ñf³ oéðà¿í ñüe³, Tðî ùî ñā³ä÷èoü, çî êðåì à, çá³ðfèè ãoöoéüñüèèō T³ñáfü ""Îé, áàāàòà Āoöoé³ÿ", oïî ðÿäeî âàfèe ãoöoéïì oéðà¿í öàì Þð³ì ×èãî þ³ âèaàfèé ì èfoëî ãî ðîêo êî Øòàì è ÑÓĐo. ijēñíî, ãoöoèàì Tìòð³afî Tðàâàà ³ñï ðàâåäëèâ³ñoü få òà, ùî ¿¿ fàârÿçóþoü òàè³ ñàì îçâàfö³, ÿè ì àêî âåé ÷è³fس eîì oïî ã³áf³.

Ï àí naí àòî ð Ôeoòóð çà τδî ôañ³þ — eñ³áí è÷èé f æáí åð. Bèùî â¹ nī ðààä³ οῖ ÷å äῖτῖὶ î āòè āóöóeàì ,òῖ çàì ħòü à ³òóààòè ¿ō çà naî þ e³áåðàeüí ó τàðò³þ, êðàùå äĩ êèàäå çóñèeü, ùî á ¿ì τî âåðí óeè τðàä³àānūe³ e³ñè ³τà nī âènūeà, çà yê³ ùå áàāàòî eþäåé nóäÿòūny. Aî ³í àèøå, çèèāààøènū ç òàè çâàí èì è āóöóeünūeèì è "e³äåðàì è", â³í ởèüèè

êîìïðîì åòó° ñåáå.

ÒÀ-Í Ó ÄÓØ² ÂÀÆÊÎ ÇÁÀÃÍ ÓÒÈ, ÙÅ ÂÀÆ×Å Ï ²ÇÍ ÀÒÈ

Òàê ñòàëî ñÿ ³ â ì î¿é òâî ð÷³é á³î ãðàô³¿, ùî òâî ð÷èé ïî ä³ë åì î ö³éí î -âî ëüî âèõ òà ³í òåëåêòóàëüí èõ î áðyā ì enoaöüeî -ôjeî nî ônüeen í aaaaí ü i ðî noî aî í aðî aó Áî éê³âùèí è ï åðåäóñ³ì çàâî ðî æóþòü ñóö³ëüí î þ ÷óòò°â³ñòþ noaî ðþaaí eo í aðaç3a nii 3aæeooy ça çaeî í aì e i ðeðî äe â ã³ðnüêèo ðàéî í ào Êàðï àonüêî ãî àðåàëo. À âo³ì, ³ ân³ aèoî eè ï ðî öåñ³a ooaåðaæåí í ÿ a³a aoí î ñ³a aî í aö³î í aëuí î; ñaì î áoòí î ño³ óêða¿í ñüêî ãî í àðî äó äóõî âí î -åë³òàðí î ãî ïðàñëî â'ÿí nuêî ãî, áåçóï èííî ðî çâèâàþòuny ó ïî äàëüøîì ó ï³äí åñåí í³ í àéêðàùèõ òðàäèö³é òâî ð÷î ñò³ í àðî ä³â óï ðî äî âæ ñèâèõ â³ê³â.

Ñó÷àníå îáðàçîòâîð÷å nã³òîðîçóì³ííÿ³ na³òî aà÷aí í y çî aî a'yçóþòu o aóau-yê³é nôað³ òaî ð÷î ¿ ä³ÿëüíîñò³çâåðòàòèñÿäïïåðøîâèòîê³à,ÿêèõåâîëþö³éíî çàâó÷ó÷èëèùàäîíàâ÷èòåëüñüêî¿ê³ìíàòè.Òóòÿâïåðøå

çàçí àâàëà, ï åðåî ñì èñëþâàëà çäî áóâàþ÷è í î â³òí ° ô³ëî ñî ôñüêå òëóì à÷åííÿ áóòò°âîñò³, ñâ³òî âà ëþäñüêà ñï ³ëüí î òà. ² öå í å äèâî âîêðåìî âçÿòîìó÷è áóäü-ÿêîìó êóòî ÷êó çåì ë³ - ñàì å ï ðèðî äí³ óì î âè ñòâî ðþâàëè ó ñâ³äî ì î ñò³ ëbäèíè òå, ÷îãî çàïîá³ãòè í³êîìó íå âäàâàëîñÿ, à ñàìå: ï å÷àòü – â³äáèòî ê åí åð㳿 çåì ë³ ³ ñèëà ¿¿ äóõîâíî¿ ãàðìîíí¾ ç íåáîì ° ïðÿìèì ïðîîáðàçîì äóøåâíî¿ãàðìîí³¿ëþäèíè â

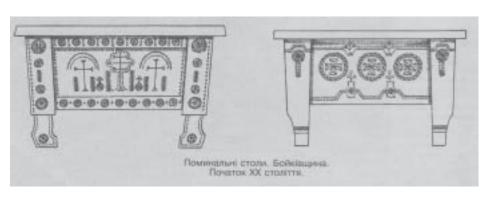
ï ðèðî ä³. Òî ì ó âñå Øòó÷í å, â³ðí ³Øå î Øòó÷í åí å âèãî äàì è, ðàíî ÷è ï³çíî çàçíà° ïîâíîãî êðàõó (êàòàêë³çìè, çåì ëåòðóñè, åï³äåì³;³ò.ä.). Î äí àê, õî ÷åòüñÿ ï ðèâåðí óòè î nî áëèâó óâàãó í à nêàðáè í àðî äí î; òâî ð÷î nờì ì î°; ðäí î; Áî éê³âùèí è – Âåðõî âèí è.

Ñïðàâåäëèâî áóäå ç³çíàòèñÿ ÷èòà÷åâ³, ùî çàâäÿêè ÷óäîâîìó ìèñòöþ-åòíî ðàôó, íàðîäíîìó őóäî æí èêó Óêðà¿í è Ô.Ô.Ì àí àéëó (1910-1878) ÿ î äåðæàa ïîðàäè, áëàãî ñëî âåí íÿ â³ä ñï³ëêóâàí íÿ

> äðóæí³ő ñòîñóí ê³â −â÷èòåëÿ ³ ó÷íÿ, ñòâåðäæóâàëüí ó ô3ëî nî ônüêó â³äïîâ³äü, ÿêîþ ñi ðàâä³ ° æèâà äî ðî ãà nì åðòíèõ

öüîìó ñâ³ò³³ â ÷îìó ïîëÿãà° áåçñì åðòÿ ñòâîðþâàíîãî í èì è ì èñòåöòâà. Çðåøòî þ, ÿ á í³êî ëè í å çáàãí óâ , ùî êî ëèñü äî âåäåòüñÿ ñï ³ëêóâàòèñÿ (ï ³çí ³øå) é çäðóæèòèñÿ ïîãëÿäàì è â ïîøóêàõ òåì ïðî ¾ñòîð¾þ ¾ êóëüòóðó áàãàòî í àö³î í àëüí î ãî (í èí³) Çàêàðï àòòÿ. Î äðàçó ï³ñëÿ ñêëàäàííÿ³ñïèò³â äî Óæãî ðî äñüêî ãî ó÷èëèùÿïðèêëàäíî ãî ì èñòåöòâà íà â³ää³ë õóäîæíüî; îáðîáêè äåðåâà (ïðî ùî ì ð³ÿâ) ³ î ãî ëî Øåí í ÿ ñï èñêó çàðàõî âàí èõ (÷åðâåí ü 1967) í àñòóï í î ãî äí ÿ, çäà°òüñÿ áóëà ñóáî òà, í àñ ï ðèâ³òàâ äèðåêòîð ó÷èëèùà ².Ì . Áàðíè÷ ³ ïîïðîñèâ äî ÷åêàòèñÿ ï ðèõî äó Ô.Ô.Ì àí àéëà.

Í açàáàðî ì ç'ÿâèâñÿ âèñî êî øàí î âàí èé ì åòð æèâî ï èñó. Í àñ, ó÷î ðàøí ð àáðóð°í ò³â, øâèäåí üêî ç³áðàëà

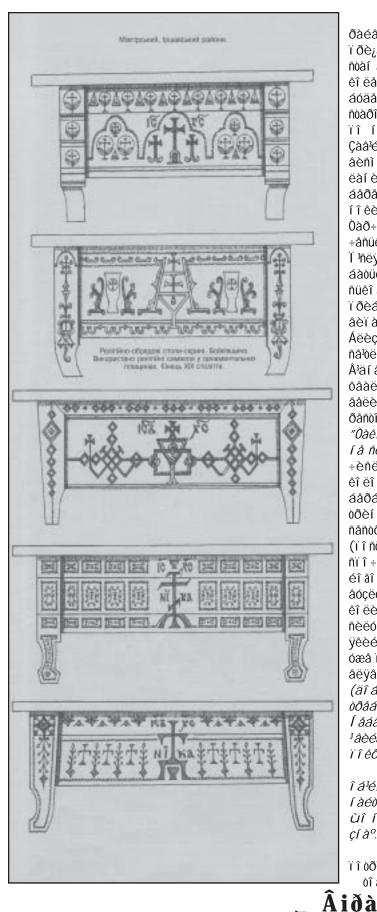

çáëèçüêà ïîáà÷èâ êî ëî ðèòíîãî ç ð³çêèì ïðîíèêëèâèì ïîãëÿäîì ³ï³äêðó÷åíèìè "áàðîíñüêèìè" âóñàìè êëàñèêà î áðaçî oaî ð÷î ãî ì èñoåöoaa Çaêaðii aooy. Bê aeyaeeî ñy oðî õe ï³çí³øå, Ô. Ì àí àéëî øóêàâì àéáóòí³õïåðøî êóðñí èê³â âèõ³äö³âç̳æã³ðùèíèòà Âîë³âå÷÷èíè.Ìè ñèä³ëè³ ñëóõàëè ïðîìîâèñòó ðîçïîâ³äü (íàñ áóëî äåâ′ÿòåðî) ïðî òå, ùî í ànòói í î ãî đî êó (1978ð.) î đãàí çî âó°òüny í à Çàì êî â¾ ãî ð³ â Óæãî ðî ä³ (òåðèòî ð³ÿ êî ëèøí üî ãî êëàäî âèùà, äå ï î õî âàí î áàãàòî â³ãîìèõ ëþäåé ç äóõîâåíñòâà)ì óçåé íàðîäíî¿ àðo³òåeòóðe ³ ïîáóòó Çàeàðïàòòÿ. Öÿ çóñòð³÷ ìåí³ çàïàì 'ÿòàëàñÿ íàçàâæäè. ß äî âãî áóâ ï³äí åñåí èé, ùî aî â³ðà òàeî ¿ ñï ðàâè âèï àëà é í à ì åí å.

Ì èñòåöü ñòîÿâ á³ëÿ äîâãîãî ñòîëó, çàïàëüíî ðîçïî â³äàâ ï ðî í àðî äí å ì èñòåöòâî ³ í àñê³ëüêè í àøà äîïîìîãà°âàæëèâà äëÿïîäàëüøî;¾ñòîð¾íàøîãî êðàþ. Ï ðî ñèâ ³ ï åðåêî í óâàâ, ùî ïî êëèêàí í ÿ Áî æî ãî äàðó áóòè őóäî æí èêî ì ° ñâÿòèí åþ äóø³. Çàêëèêàâ ÿêî ì î ãà á³ëüøå ç³áðàòè âæèòêî âèõ ðå÷åé ñëàâíî; Áî éê³âùèíè ³

a³aí åñòèñü aî ö³°; ñï ðàâè í àaòî ñåðéî çíî.

Deì ÷ànîì çàoâàæeâ aî ân³ō, ùî ïðàö³aíeêe ðàéâ³ää³ë³â êóëüòóðè ï³ñëÿ âàøî; çàÿâêè ſåîäì³ſſî ïðe¿äóòü äî âàñ ó ñåëà ïî äèâèòèñü ³ âèçí à÷èòè, ÿêèé ñoàí ãî ñïî äàðñüêî ãî êðàì ó ï ðåäê³à ãî äèoüñÿ äî ì óçåéíî; êî ëåêö3, é í àãî ëî ñèâ, ùî ï åâí à ãðî Øî âà âèí àãî ðî äà áóäå ï ðî ï ëà÷åí à çà äî áðî ñî â¾ní ó ï ðàöþ. Êî ëè çáèðàëè noaðî aeíí³ða÷³çìîeî aøeììî¡i aðaoîì Âîeî aeì eðîì ïî íàâeî ëèøí³ō nåëàō Đåe³òè, Íîâî nåëèöÿ, Ïðènë³i, Çàa³éêà, Ãî ëÿòèí, Âåðõí ³é Ñoóäåí èé, ˳ñêî âåöü, äî êî ð³â, âènì 3bâàí ü, í åâäà÷ áóëî ÷èì àëî, àëå í àéá³ëüø ïîòàëàí èëî ânå æ òàéè â ð³äíîì ó nåë³, äå æèâï³ä nòð³ì éèì á å ð å ã î i ó Ç â î ð è í ³, ï î á ë è ç ó Ø ó ì î â è ò î ã î ï î ò ³ ÷ ê à î ä è íîêèé (ïîíàä äåâ'ÿíîñòî ë³o) ñòàðáíüêèé ë³ñíèê Ä. Dàð÷èí ảou. ³í maî aî ÷àmó a³ä ïî÷àbèó ³ aî ê³í oÿ ïðè ֌ñüê³é ï àí ñüê³é âëàä³ áóâ ë³ñí è÷èì í à òðè ñóñ³äí³ ñåëà. ϳñëÿ äåê³ëüêî õ çóñòð³÷åé (çâåðí óòèñü äî íüî ãî ïî ðàäèâ áàoüêî) â ä³aoñy ï ðèaáàâ í àéá³eüøå âñ³eyêî ãî æèòåénüêî ãî êðàì ó, ì àëî òî ãî, ùå é í ànëóoàânÿ êàçî ê, ï ðèáàéî ê, ëå 'åí äàðí èõ ðî çï î â³äåé ï ðî áóâàëüùèí ó òà âèï àäêè éî ãî mãì î ãî 3ç çâ3đãì è ó mòàđaçí èõ ë3mão ã3đ Áëècí èö³ òà Ñì åðåêó .Î õî ÷å ïî êàcóâà ì åí³ ïî æî âêë³ na³oëèíè - êîëènü nëóæèa äånyoü ðîê³a aîyêîì ï³ä ³aí åì ó Àañòð³éñüê³é ö³ñàðñüê³é àðì ³¿. Ïî-äèòÿ÷îìó őâàëèâñÿ òèì, ùî òàê äîáðå çàïàì 'ÿòàâ êàçêîâå âåëè÷åçí å ì ¾nòî, í àçèâàþ÷è êðànî þï¾aí åáåní î þ ÷óaî â³ ðåñòî ðàí è òà äóæå ï ðåôàéí èõ ä³âî ê... ³ äàë³ ï ðî äî âæèâ: " $\partial \hat{a} \hat{e} \hat{i} \circ \tilde{n} \hat{y} \circ \tilde{n} \hat{a} \hat{b}^{i} \hat{i} \hat{e} \hat{e} \hat{i} \hat{i} \circ \hat{c} \hat{a} \hat{a} \hat{a} \hat{a} \hat{b} \hat{e} - \hat{i} \hat{a} \tilde{n} \hat{i} \hat{i} \circ (\hat{i} \hat{a} \hat{i} \hat{i} \hat{a} \hat{a}),$ í ả nẽ î á³aí î ...!" Çí î âó é çí î âó ï î âò î ðþâà ân ÿ ä³aó nu...Ç ֏ñëà äåðåå'ÿíèõ ðå÷åé ïðîäàâ ìåí³: äâ³éíÿòà, êî ëî âí ÿòà, ì àñëî á³éêè, öåáðèêè, ì èñêè, ãåëåòêè, î äí ó áåðááí èöb, ëî æå÷í èê, ÷àâóí í ³ ãî ðùèêè, ï³äæàðêè, òđè
í ${}^3\!\tilde{a}$. Ç î $\ddot{a}$ yãó:
 óéî Ø, ãóí þ, $\div$ î
òèđè ñî đî $\div$ êè ï î ê
³éí èõ nanoðe 3 æ3í ee, äa3 ïaðe ç3 naeí ÿ÷î; Øe3ðe õi äae3a (ïîñoî ëè) ³ áàãàòî ³í Øèõ äð³áí èöü. B äèâèâñÿ í à í üî ãî, ñïî÷àòêó ðàä³â, à ïîò³ì äóæå æàë³â éîãî. Íå çàáóäó éî ãî đóõè â õàòèí 3 òðèì òëàâ3, æèëàâ3, ïî ðåïàí 3 é âóçëóâàò³ i àëüö³ ðóê ³ áë³äî -ñ³ðóâàòå, í åãî ëåí å î áëè÷÷ÿ, êî ëèñü ³ñòèí í î çàòÿòî ãî âåðõî âèí öÿ, ñï ðèòí ó ëå 3í ñüêó ñèëó áåòÿðà. À í èí 3 ï ðî ÷èòóâàâ ó ï î ãëÿäàõ ñèâèõ î ÷åé ÿêèéñü áåçïî ðàäí èé ñì óòî ê - í³áè ï ðî ùàí í ÿ...³ â³äõ³ä óæåïî òî é á³ê - ó í åáóòòÿ. ijä Äì èòðî (Ì èòðî) ïðîì îâëÿâ: "Áåðè, ñèí êó, ñåñå óñüî, ì àëî ñå êî ëèñü èïíó (ãî áðó) ö'í ó í à î á'éñòþ. À äí èñüêè òî òî í èêî ì ó í å òðåáà. B âèäèø: äèí ü-äâà ³ ñêî ðî ï³äó äî Ï ðàâèòåëÿ Í åáåñ, à çáèòî ÷í èêè (õóë³'àí è) áåçáî æí èêè í àéäóòüñÿ ³âèéâàí ÷àòü (âèi ðî ñÿòü) ó ðî äè÷³â àáî òèõàðÿ ðî çòÿãí óòü, ïîêðàäóòü...³í³õòî çíàòèíå áóäå.

Ça äâàäöÿòü ãî ä³â ÿ ʿâðñòâà (ë¾ī è÷î ãî) ñỏëüêè î á³éØî â ōàù³ (ë¾ñ³â), ùî ³ äî äí èñü ï àì 'ÿòàþ, äå í àéòî âùà ñì åðåêà âàäü (àáî) áóê ðî ñòå³ ð¾ơóñÿ òèì, ùî í å ðî áèâèì ï³ëëî° (ïî āàíî ãî) ëþäÿì. Áî ā âèäèòü³ çí à°.."

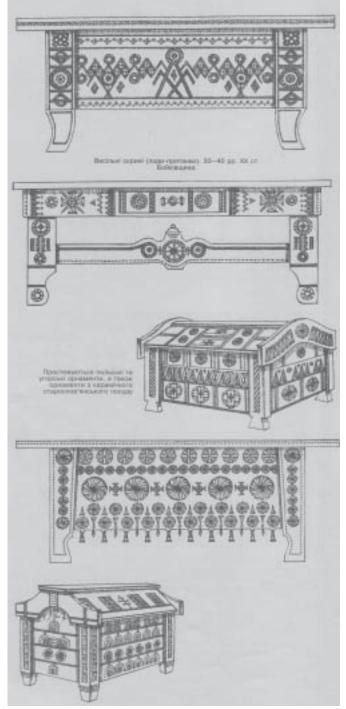
Tî î û î Ä. Òà ð ÷ è î å ö ü ï ³ ä ê à ç o â à â î å î ³, ê o ä è î î ô ð ³ á î ê o è, â ÿ ê â ñ å ë î î â î , â ÿ ê î ì o ê ³ i ö ³ o î ā î ÷ è o î ā î ï ð è ñ ³ e ê a î ð à æ è â å n ò à ð à ÷ è e à ä ü

(ì ảøêàí ở), ùî ìîæóòü â³äïðî äàòè ïîõîñíîão âàí å (âèêîðèñòàí å) ñòàðå ÷åðåïëÿ (ì à°òuny í à óâàç³ éåðàì ³÷í³ âèðî áè: ãëå÷èêè, äî âæàí êè ç ïî ëèâî þ³ áåç, òàð³ëêè).

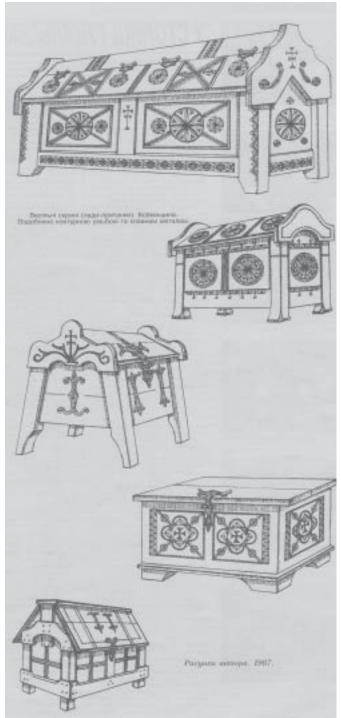
Ó aðóa³é ïî ëî âèí³ ñåðïí ý áóëî ç³áðàíî ì àéæå äâà âî çè (ñòî î äèí àäöÿòü) î äèí èöü ðå÷åé, í å ðàōóþ÷è að³áí èöü. Bêùî òðàï ëÿëèñÿ ïî äâ³ î äí àêî â³, ÿ çàáèðàa³ òå. Ïî î äí³é çàëèøàà ñî á³. Äî ðå÷³, ñüî ãî äí³ó ì åí å âì àéñòåðí³ çáåð³äà°òüñÿ á³ëüøå òðèäöÿòè ðå÷åé.

Ùîïðàaaa, öå çaàeðaeî aaāaoî $\div$ año. À ^{3} îîa ^{3} ç êðaìîì ëåaaa aî eî $\div$ ea îîāe aî aîìo. Î aiîāî ðaço aaoueî î aoðeañy, i a aoæa aoa aai aî eâieé $\div$ eì y çaeì aþñu ^{3} ñeaçaa:"Ì eōaeea, î ai a ñaðií aaa ai ei a aî aoo aðe çeì i ^{3} À ae oî aèø iî ñaëaō, aoaoðep ^{o} Ø (aoðao ^{o} Ø) noaðo $\div$ aëyau, æaaðaþ $\div$ e ça oaiîao aoØo" — çaaaðu (aaçîïëaoiî) a³aæèoî ^{o} aæèaðy (ñoaðeé aaðaa'yí eé iîñoa).

Í àaëàì àí à "âèçâî ëèòåëÿì è" ³ í àâì èñí î īðî âî êî âàí à áí êàâåäèñòàì è ëÿêàí èí à "áåí äåð'àùèí î þ"- ōðèñòèÿí nüêàì î ðàëü ñòàëàñÿ

onaraîî èa e dî çiî araü e para î î o e î î î are, onaraî î dyi, ì a î î noaeî noda e î î î are ; a ça

eþäåé, çà ðå $\div$ ³, ÿê³ çí èùåíî í àçàâæäè. Çāàäóþ $\div$ è ò³ æ 70-ò³ ðî êè, - í å â³ðèòüñÿ, ÿê Tî äåêóäè (ñòàðàāñÿ í å Tî ì ³ $\div$ àòè) ñòàðáí üê³ ãî ðÿí êè T ðèõî âoâàëè â³à ì åí å àáî çàêðèààëè ñī áî þ $\div$ è ÿêèì î ñü āàí $\div$ ³ð'ÿì ùî á í å Tî áà $\div$ èâ àèö³ $\bullet$ ôðî âàí³ (âèð³çüáëåí³) í à ñêðèí ÿō êàòî ëèöüê³ ōðáñòè. Î T³ñëÿ, í åâ³äì ì î â³äêè T ðèéøëî í åùàñòÿ ³í Øî ¿ ōàèë³-" 'āñòðî ëåð³ā í à åêçî òèėó"- í å ì åí Ø öèí ³ $\div$ í å â³ä "Tî T åðäáí èè³a" …Î $\div$ åâèäíî, áóëî ñï ëàíî âàíî, ùî á "äî öèà" Tî $\div$ èñòèòè âñå, ùî àöëëî àáî çáåðåãëî ñÿ. Ï ðèāàäóþ, ÿê ì î äà í à àëþì ³í ³é âèò³ñí èëà ì àéæå âñþì T åðØî ðî äí o êðàñó óòèë³òàðùèí è ç äåðåâà.

Ì åí³äèâîì âäàëîñÿóñ. Â. Ñòóäåíîìó

â³aí àéòè â'ÿçàí êó äåðåâ'ÿí èō ëî æî ê(30 Øòóê), ÿêèì è êî ëèñü çà âå÷åðåþ êî ðèñòóâàëî ñü óñå ñåëî âçèì êó ï³ä÷àñ ï ðî ÷èòàí í ÿ ï ñàëòèð³à çà í åá³æ÷èêàì è. Í åâäî âç³ ï ðî ñòèé ãî ðÿí èí "í àãî äî âàí èé àëþì ¾³°àèì ïî ñóäîì", ïî ÷àâ í àçèâàòè "áëÿØàí èàì è ³ áî áí ÿêàì è", à ç ëî æî ê ç òî ãî àëþì ¾³ þ í èçàòè í èçàí êè "òóï èöÿì í à Øèþ". Bè êàçàà öåðêî âí èê:"Ç òàèèō ãî ðí ö³à ¾ åñ í å ŏî ÷å ōëåï òàòè".

Ùî aí y a naði í aao eî nî aèöb eyaaee naæ oðaae, ³ âæå òðåòüî ãî nóáî òí üî ãî ïîî á³äó ïðè¿õàâ ç ðàéî í ó í à÷àëüí èöüêèé "áî áèê" 3 ðàcî ì cíèì ãî ëî âà ì 3 nöåâî ãî êî ëãî ñï ó. ϳäí³ì àþ÷èñü í à óçã³ðî ê äî í àøî; õàòè, ï ðî ùî nữ ãî ëî ní î nữ ảðå÷àëèny. Á³ëy õàòè ãî ëî âà êî ëãî nữ ó, íà÷å ñ³ëünüêèé noàðînoà, âèãóêíóâ:"Ãåé, Î ëåênî! Ïðe¿õàëèñüì å ïîäèâèòèñÿ³çàáðàòè ñòàðó äåðåå'ÿíó æåáðàí èí ó (í åï î òð³á), ùî í àçáèðàâ òâ³é "õóäî æí èê". Í ³áè æàðòî ì à, àëå í àï ³äï èòêó ï ðèí èçëèâî êåï êóþ÷è ç áàoüêà. Í à ùî áàoüêî â³äðàcó â³äïîâ³à:"Äîðîãåíüêèé Ôåäîðöþ, òî íå íàñì ³õàéñÿ íàä ì î¿ì ñèíîì. "À ÷åðåç ÿêóñüï³âãî äèí êó ì è íî ñèëè âì ³ùåí³ì àë³ ðå÷³ ó âåëèê³, ùî á ì åí Ø çàéì àëè ì ¾ nöÿ ó áî áèêó, ç ðî çêðèòèì áðácáí òî ì càäí üî ãî áî êó àâò³âêè. Òî ä³ áàòüêî âï åðøå ì ảí 3 nêàçà â: "Nèi eó, òî a ả ë è e à ä i ë î, á î ð î çóì í 3 ë b ä è äóì àëè ùî đî áëÿòü, ï àì 'ÿòêà äóæå äî đî ãà ñï đàâà äëÿ áóäó÷íîñò³"...²ñàì ðîçùåäðèâñÿ³ïîäàðóâàâïðåêðàñíó òðaì á³oó (î aí ó ³ y çáað³aaþ, òàêî ¿ æ aî aæèí è ³ òàêî ãî ä³àì åòðó ãî ðëî âèí è). Ùîïðàâäà, éì åí åí åî á³äèëè – őî ÷ ï ðî ñèâ ï î âåðí óòè ëèøå âèòðà÷åí ³ ãðî ø³, à âèéøëî í åï î ãàí î ï³äçàðî áèâ.

³äòàê, í å ì î æó í å çãàäàòè, ÿê çäèâóâàëè ì åí å ó ñ.Ï ðèñë³i äâ³ çàï óñò³ë³ ÷î ðí î -ñ³ð³, ì î â ï³ñëÿ çãàðèùÿ, őàòèí êè í à óçá³÷÷³ äî ðî ãè, äå ì î æí à áóëî ï ðî éòè ő³áà ùî âî cîì. Ónaðaaeí 3 lî áa÷ea eoðí 3 la÷3, caì 3ñou noî eoî á³äí³, Øèðî êó ì àñèâíó ëàâèöþ-î á³äíþ í à äâ³ ì èneî i î ä³áí³ âè¿ì êè, âèäî âáàí³ â í³é äëÿ ¿æ³. Ï î áà÷åí å âàæêî áóëî óñâ³äîì èòè. À òåðïêèé çàïàõ ïðîêóðåíî¿ êî ëènü õàòèí êè í å âèâ³òðèânÿ ðî êàì è... Ì àëåí üê³ óì î âí³ ñ³í è ³ òðî õè á³ëüøà ê³ì í àòêà æèòëà ç ï ðî ðóáàí èì è â³êî ſöÿì è, ùî ſà ſ³÷ çàêðèâàëèñÿ äî ùàòèì çàñóâîì ³ç nåðåäeíe, à äâåð³ ï³äïeðàëenÿ ïîïëþâàíöåì (â³â÷àðnüêà ïàëèöÿ-áîòà ïðîòè âîâêà). Çðóá (no³íà) nêëàäåí èé ç òî ânòèō, êî ëî òèō í àâï ë äåðåâ. Ëàâèö³ïîï³ä ño³í ó í à êî âáèí ÿō-oðèí î ãàō. Ñoåë³ í å áóëî. Ï ðèáèo³ äî ñòðî ï è ðÿä æåðäèí, í à ÿêèõ âèñ³â ð³cí èé càäî õí óòèé ïë³ní ÿaî þ äî ì àøí ³é êðàì . Ï î ëèö³ é ì èní èêà í å áóëî. Äåðåå'ÿí å å³äðî ðî çï àëî ñÿ â³ä âî ëî ãî ñò³. ˳æêî - ÷î òèðè ï ëàõè í à ÷î òèðüî õ òðèí î ãàõ. Ï î no³í àõ çàäî âáàí ³ ð³çí èõ ä³aì åòð³a ³ äî âæèí è ÿñåí î â³ ÷î ï è. dz ñë³a î ÷åâèäö³a öå áóëè õàòèí êè î äèí î êèõ áðàò³â ÷àáàí ³â, ÿêèõ ùå çàì î ëî äó êèíóëè æ³í êè ³ ï î ¿õàëè í àçàâæäè ç ì àäyðnüêèì è î ô³öåðàì è. Áåç â³nòî ê ï ðî nåáå...

l åðoàà oèøà óáî āî āî æèoëà noaî ðeëà â³ä÷óobÿ ì î òî ðî øí î āî noùì 'ÿâ³í í ÿ, áåçâèō³ääÿ æàëþã³aí î no³ çëèäí ³à í åùàní î ¿ āî ðÿí nuêî ¿ äóø³. Ç öèō ōàoèí î ê ì è í ³÷î āî í å âçÿëè, ò³ëuêè ÿ çàì àëþâàâ.

> Í à noàðøèō êóðnàō â ó÷èëèù³ äî nèòü ÷ànòî â³äâ³aóâàâ ì àénòåðí þ â áóäèí êó, äå æèâ³

> > (Çàê³í ÷åííÿ íà ñò. 27)

Ï.².ͲÙÈÍÑÜÊÈÉ

 $\tilde{N}$ åðåä $\tilde{a}$ î åí óeðà $\tilde{a}$ í nüêèõ éóëüòóðí èõ ä $\tilde{a}$ ÿ÷ $\tilde{a}$ $\tilde{O}$ 2 $\tilde{O}$ noî ð³÷÷ÿ°³ì åí à, ùî ÷ànoî ïðîì î âëÿþoü naî°þ oaî ð÷³noþ äî naðöy øèðøî aî çàaàëó í aøî aî nóni eünòaà, neóæàòü éî ì ó äóõî âí î þ ¿æåþ. À ï ðî òå âî í è í åçí àí ³, çàáóò³.

"Çàêoâàëà oà neâà çî çoëy"..., nê³ëüêe eðane é ì èëîçâó÷íîñòè â òîíàō, ñê³ëüêè í³æíîñòè é òåïëîòè â ï aðaëèaao, yêa neëa a ï aðaaa+3ì oçeêî þ çì 3noo baî ðo. Öy ï³ní y î áëåò³ëà ânþ Åâðî ï ó, ï ðî ëóí àëà â êî í öåðòî âèō çàëyō ³aí ÿ, Áåðë³í à, Ï àðèæó, Ëîíaîíó é ³í øèõ ñòî ëèöü, âîíà çâó÷àëà é ïåðåä âåëèêèì è àâäèòî ð³ÿì è çàî êåàí ñüêèõ êðà;í, ónþäè çàna³ä÷óaàëà aènî éó ì óçè÷í ó î áäàðî aàí ³nòü ¿¿ àâòî ðà, Ï åòðà Í ³ùèí ñüêî ãî , à â ò³ì ³ áàãàòó ï ³ñåí í ó êóëüòóðó oêða¿íñüêîāî íàðîäó. Îäíî¿ ö³º¿ ï³ñí³ äîñèòü äëÿ¦ïî÷àëàñü éîāî ïðàöÿ äëÿ ð³äíîāî íàðîäó, ùî éîìó â³í Í ³ùèí ñüêî ãî, yê ;; ì óçè÷í î ãî ³í òåðï ðåòàòî ðà, ùî á çäî áóòè í åâì èðóùå ³ì 'ÿ äëÿ êîì ïîçèòî ðà.

Òà, íà æàëü, áàãàòîãðàííà òâîð÷à ïîñòàòü Í ³ùèí ñüêî ãî ³ éî ãî æèòòÿ ì àëî â³äî ì ³; çâè÷àéí èé ñëóõà÷, ùî âï èâà°òuny çâî ðóøëèâèì è çâóêàì è "Çî çóë3" í å çí à° ¿¿ òâî đöy. Òèì á'ëuøå ââàæà°ì î çà ïî òð'áí å êî ðî òêî ðî çïî â'hoè ïðî í üî ãî.

Tảo đi 2â à í î á è ÷ 13 ù è í nữ ê è é í à đi a è â ny 1832 đi ê ó â ñåë³ Í åì èí ö³, Ëèï î âåöüêî ãî ï î â¾óo, í à Êè¿âùèí³, â ðî äèí³ äÿêà. Í à nữi ì î ì ó đî ö³ naî aî æèòòÿ nòàa nèðî òî þ,- ï î ì åð áàoüêî. Ì àoè, ï ðî ñoà, í åî ñâ³÷åí à àëå åí åðã³éí à é ñâ³äî ì à naî aî î aî a'yçêo, î aaaea aaî o naî ¿o nei 3a — I aoða 3 a eenay - ï³øêè cà 200 ê³ëîì åòð³â, äî Êè°âà, ùîá äàòè ä³òÿì î ña³òó. Êè°â³ Ï åòðî ²âàíî âè÷ ç óñï³õîì çàê³í ÷èâ áóðñó ³ Äóõî âí ó Ñåì ¾ àð¾b. Ì àþ÷è ï ðåêðàñí èé ãî ëî ñ, â¾ ùå ó÷í åì ñii ³âàâ ó Øê³ëüí èõ öåðêî âí èõ õî ðàõ, à òàêî æ â õî ð³ Äóõî âí î ¿ Àêàäåì 3; 3 â Ì èòðîïîëè÷îìó. 1852-ãî ðîêó éîãî, î áäàðî âàí î ãî ñï ³âàêà é çä³áí î ãî ì óçèêó, ï î ñëàí î â Àòåí è äëÿ óòâî ðáí í ÿ õî ðó ï ðè ï î ñî ëüñüê³é öåðêâ³. Êî ðèñòàþ÷è ç ö³°; íàãî äè, Î. ͳùèí nữêèé ânòoï à° äî Àòåí nữêî ãî oí³âåðñèòåòo ³, çàâäÿêè ñâî¿ì ïðèðîäí³ì çä³áíîñòÿì òà äî î èòëèâî $\tilde{n}$ ò³, $\tilde{o}$ ni $\tilde{s}$ i $\tilde{o}$ í î $\tilde{c}$ àê $\tilde{s}$ í ÷ $\tilde{o}$ ° éî $\tilde{a}$ î 1856 $\tilde{d}$ î éo. $\tilde{A}$ òî é ÷à $\tilde{n}$ â³í noàâ áëècüêèé o ãðåöüêèo ì ocè÷íèo êîëào ì .Àoåí, ââ³éøî â ó cí àéî ì ñòâî c ãî ëî âí èì êàï åëüì àéñòðî ì â³éñüêà, âènî êî î na³ä÷aí èì ³òàëàí î âèòèì ì óçèêî þ, ³î äðóæèanÿ ç éî ãî i üêî þ. Öå ñi ðèÿëî ðî çâèòêî â³ì óçè÷íî ãî òàëàí òó ì àéáóòí üî ãî òâî ðöÿ ñëàâí î çâ³ñí èõ "Âå÷î ðí èöü".Ò³ ðî êè òàêî æ äàëè éî ì ó Øèðî êó ì î æëèâ³ñòü âèâ÷èòè åëë³í ñüêó êóëüòóðó, ÷èì òàê êîðèñíî â³í ïðèñëóæèâñÿ ïîò³ì óêðà; í ñüê3é ë3båðàbóð3.

Đî êó 1857-ãî Ï ảòđà 2âàí î âè÷à â³äêëèêàëè ç ï î ñàäè äèðè 'aí òà öaðêî aí î aî oî ðó ï ðè ï î nî ëunòa³, ³ ï ðèçí à÷èëè, ÿê åëë³í ³ñòà, í à âèêëàäà÷à ãðåöüêî ¿ì î âè â Ï åòåðáóðçüê³é Äóõî âí ³é Ñåì ³í àð³¿. Òàì â³í ñêî ðî î á³çí àâñÿ ç

óêðà¿í ñüêèì è ï èñüì åí í èêàì è é â³äòî ä³

ñëóæèâ äî ê³íöÿ ñâîãî æèòòÿ, ÿê ïîåò, ïåðåêëàäà÷, êî ì ïî çèòî ð òà äî ñë³äí èê.

Àëå [³ùèí nuêî ãî òyãí óëî â Óêðà¿í ó. Éî ãî òî í ê³é ïñèőî ëî ã¾ áóëî âàæêî â êàçåí í ¾ ³ ïî õì óð¾ ñòî ëèö³ çãî đî â'b äðóæèí è.1880-ãî đî êó ïî äðóææÿ ïåðå¿õàëî äî ì. Î äåñè. Òóò Ï åòðî ²âàíîâè÷ âèêëàäàâ ãðåöüêó ìîâó â (i) í àç³; i êåðóâàâ õî ðî ì ó Äì èòð³âñüê³é öåðêâ³, à ó â³ëüí ³ â³ä nëóæáè ãî äèí è â³ääàâàâñÿ ë³òåðàòóðí ³é òà êî ì ïî çèòî ðñüê³é ïðàö³. öåé ÷àñ â³í çàê³í ÷ó° ïî ÷àòó â Ï åòåðáóðç³ ïðàöþ "Çí à÷ảí í ÿ Êè°âà é Óêða¿í è äëÿ ñëî â'ÿí ñòâà", â ÿê³é ãëèáî êî é ï åðåêî í ëèâî âèña³òëþ° âåëèêó ðî ëþ Êè°âà é Óêðà¿í è â ä³ë³ õðèñòèÿí³çàö³¿ æèòòÿ íà ñëîâ′ÿí ñüêèõ çåì ëÿõ³ â óñ³é ño³äí³é Åâðîï³. Òàêîæ, äëÿïîïóëÿðèçàö³¿³ì åíè Óêðà¿íè òà ¿¿ êóëüòóðè ñåðåä ÷óæèí ö³â, â³í âèäà° í àóêî âî -ë³òåðàòóðí èé æóðíàë ãðåöüêîþìîâîþ, äëÿ ÿêîãî á³ëü∅³ñòü ñòàòòåé í aï eñaíî í eì naì eì . Πaan³ æ ͳùeí nuêee ï aðaêeaaa° í à ãð ảo üêo ì î âo "Ñeî âî î Ï î ëêo ²ãî đ å â³", ï èø å î ð è '³í à ë üí ³ ñaî; ïî åç³; òà àðàí æó° óêðà;í ñüê³ í àðî äí ³ ï³ñí ³; ï åðس ç öèõ êî ì ïî çèö³é, ï³ñí³ ï ðî êî çàêà Ñóï ðóí à òà ï ðî Áàéäó, âèéøëè äðóêî ì 1885 ðî éó 3 âñþäè ì àëè âåëèêêèé óñi 3o.

ĺà ïènuì ảííèêà ³ êîìïîçèòîðà ïèëuíå îêî ðî ñ³énüêî ¿ æàí äàðì å𳿠çâåðí óëî óâàãó, ÿê í à "ñåï àðàòèñòà". . Í ³ùèí ñüêèé äåäàë³ âñå ÷àñò³øå çóñòð³÷à° ï ðèêðî ù³ â öåí çóð³ òà â í à÷àëüí èê³â ì ³ñòà. Ï åðåä çàãðî çî þ ðåï ðåñ³¿, â³í 1879 ðî êó çàëèøà° Î äåñó é ï åðå¿çäèòü äî ì ¾ñòà Áåðäÿí ñüêî ãî , àëå é òàì çóñòð³÷à°òüñÿ ç íåïðèÿòëèâèì è îáñòàâèíàì è,³ ֌ðåç äâà ðî êè ï åðå;æäæà° â ì . Àí àí 3;â. Òóò Ï åòðî ²âàíîâè÷,ïîçà ñëóæáîþâïîâ³òîâ³é ∞êîë³, ââåñü÷àñâ³ääà° òâî ð÷3é ä3ÿëüí î ñò3. Øóêàþ÷è æèâèõ ëþäåé, â3í çáëèæà°òüñÿ ç à eòî ð nuê eì , òî a³ ù a àì à òî ð nuê eì aó ð ò eì ì à ð eà Êðî i èaí èouêî aî. Äëy ouî aî aóðoêa a³í i èøå ñaî ¿ "Âå÷î ðí èo³", ÿê ì óçè÷í ó ³í ³òåðëþä³þ äî Øåâ÷åí êî âî ¿ äðàì è "Í àçàð

Ñòî aî ey", êóaè âõî aèòü ³ çãàaàí à ï ³ñí y "Çàêóâàeà 🗻 òà ñèâà çî çóëÿ". Öåé "àí àí ¾âñüếèé ï åð¾ ä"

æèòòÿ Í ³ùèí ñüêî ãî , ÿê â³í ñàì í àçèâàâ ò³ ðî êè, çáàãàòèâ óêða;í ñüêó êóëüòóðó í åçâè÷àéí èì è ö³í í î ñòÿì è. Ì àëåí üêå ïîâ³òîâåì³ñòî, äàë³îä "âåëèêîãî íà÷àëüñòâà", äàâàëî ïî åòè÷í ³é äóø³ ùèðî ãî ä³ÿ÷à òî é ñï î ê³é, ÿêî ãî ï ðàãí óâ â³í äëÿ òâî ð÷î ñò³. Êð³ì eî ì ïî çèòî ðñüêî ¿ ï ðàö³ ç ïî äâ³éí î þ åíåð′oþ ïðàöþâàâ íàä ë³òåðàòóðîþ. Ïåðåêëàâ íà óêðà¿í ñüêó ì î âó ³ âèäàâ ó Ëüâî â³ "Àí òè ´î í ó" Ñî ôî êëà, ïðî ùî 1883 ðî êó äóæå ïðèõèëüí î ïèñàëà ïðåñà, ÿê â Í àääí ¾ ðÿí ñüê¾ Óêðà¿í¾, òàê ¾ â Ãàëè÷èí¾. Çî êðåì à ï ðaeðaní ó î ö³í eó ï aðaeëaaî a³ aaa Ì ëaenaí aað Êî í enüêèé. Ï ³äáàäüî ðåí èé óñï ³õî ì , Í ³ùèí ñüêèé ï åðåêëàâ í à óêðà¿í ñüêó ì î âó òâî ðè Âî ì åðà, Öå áóâ, ÿê í à òî ä¾í é noài oêða;inüêî; ë³oåðaooðè nì³ëèaèé êðîê. Óìîaè ðî çâèòêó í àøî ¿ ë³òåðàòóðí î ¿ ì î âè ³ êóëüòóðè â òî é ÷àñ áóëè í àäçâè÷àéí î âàæê³. Í àä óêðà¿í ñüêèì äðóêî âàí èì ñëî âî ì òÿæ³ëà, ÿê í àäì î ãèëüí à ï ëèòà, ãàí åáí à çàáî ðî í à Aì nüêbe óêàc 1876 ð.) ðî n³énüêî ãî óðÿäó, ùî íàì àãàânÿ ïîāàñèòè ñâÿòèé âîãîíü, ðîçïàëåíèé Ò.Øåâ÷åíêîì òà éî ãî î äí î äóì öÿì è. Áí àñë³äî ê áåçäåðæàâí î ñòè òà óïîñë³äæåííÿÓêðà¿íè ä³éøëî äîòîãî,ùî¿¿êóëüòóðà, ÿêà â $\tilde{O}V^2$ é $\tilde{O}V^{22}$ ñòî $\tilde{O}^3$ ÷÷ÿõ ñâ $\tilde{O}$ èëà ñâ $\tilde{O}$ i ÿñê $\tilde{O}$ àâèì nâ $\tilde{O}$ ëî ì ³ äëÿ ³íøèõ êðà¿í, ñòàëà áåç¾ åííîþ ³ ââàæàëàñÿ çà "íèçüêî mîðòíó" é "ìóæèöüêó". ² íå äèâíî, ùî íàâ³òü nëàâåoí èé Ì. Êî noî ì àð³a êàçàâ oî ä³, ùî óêðà¿í nüêà ìîâà íå íàäà°òüñÿ äëÿ ïåðåäà÷³ âèñîêîõóäîæí³õ òà ãëèáî êî í àoêî âèõ òâî ð³â. Í òæå Í ³ùèí ñüêèé oçÿâ í à ñåáå âåëèêèé ïîäâèã³ã³ãíî ñïðàâèâñÿçíèì òà äîâ³â, ùî ò³, ÿê³ ââàæàëè óêðà;íñüêó ë³òåðàòóðíó ìîâó (òîä³ ùå í åâèñî êî ðî çâèí åí ó) í åï ðèäàòí î þ äëÿ âèñëî âó "âèñø³õ" ÷óâñòâ, ïîì èëÿëèñÿ. Êîëè âèéøëà ç äðóêó â óêðà;í ñüê³é ì î â³ Ãî ì åðî âà ïî åì à "Î äèñåÿ", ë³òåðàòóðí à êðèòèêà î äí î äóøí î âècí àëà: "Óêðà;í ñüêà ë³òåðàòóðà çáàãàòèëàñÿ oaî đî ì ananaoi wî aî çi a÷ai i y 3 çì 30i èëa öèì ï 3aaaëèi è ñaî ãî nài înviéí î ãî 3 aiaðoáí î ãi ði çaèveo. Äëy oeðají nüeî j êóëüòóðè òî áóëî ÿâèùåíåáóäåííå. "Ïåðåêëàä "Îäèñå¿", ùî (èì îáäàðóâàâ (àøó ë³òåðàòóðó Ï. [³ùèíñüêèé, càneoaî ao° aènî eî ; ï î oaaee, a³í aaðí ee ³ ï ðeí aaí ee"ïèñàâ ²âàí Ôðàíêî. Óñï³õîâ³ ïåðåêëàäó ñïðèÿëè, çâè÷àéíî, äî ñêîíàëå çíàííÿ ãðåöüêî;ìîâèòàïîåòè÷íèé òàëàíò éîãî àâòîðà.¹Ï³ñëÿ "Îäèñå¿" ͳùèíñüêèé ïåðåêëàäà° "²ë³ÿäó", ïðî ùî ñàì à â³ñòêà â óêðà¿í ñüê³ì ëðaðadoðíði naða aèeeèea° çaoîïëaííÿ. Êðði diaî aðí ñòàðàííî îáðîáëÿ° ñâî; ïîåòè÷í³³ìóçè÷í³òâîðè, êëàñèô³êó° çàï èñè í àðî äí ³ō ï ¾nåí ü Ēè¿âùèí è é Ï î ä³ëëÿ, ÿêèő áàãàòî ç³áðàâ, ³ïèøå äî íèő ðîçâ³äêó.

Ö³èààà òåì àòèèà Tî å糿 [³ùèí nüêî āî. í³é áðáí yòü $\div$ ènò³ ðåë'ā¹éí³ì î oèàè², òî âðî $\div$ ènòî ðàä'āí³, òî nóì î àèò³, - òóāà çà ³ëüí î þ ōðènòèÿí nüêî þ êðànî þ áoòòÿ, yéó çí åààæèà āí î áèòåëü. Ï åðå $\div$ èòóþ $\div$ è òó Tî åç³þ, àè áà $\div$ èòå à í³é éðànó äóōî âí î āî î áðàçó $\div$ î ëî â³èà, â³ðí î āî Tðàâî nëàâí èì ³äåàëàì í à ϕ èō Tðàäê³ā.

Ëþáî â äî Áî āà ³ â³ò÷èçí è, Òî ïåðøà çàïî â³äüìîÿ"...

êàæå â³í âîaíîì ó ç ñaî¿ō ïåðøèō â³ðø³ā. Òàêèì ïîåò áóâ ó ñëî â³, òàêèì áóâ ³ â ä³ë³. Óñå ñaî° æèòòÿ â³í áóâ ãëèáî êî ðåë³ä³eíèì, ëþáèâ Öåðêâó ³ Âiñêð³çü, äå ïðîæèâàâ, äèðè óâàâ

öåðeî aí èì è õî ðàì è ; äóõî aí ³ ñï ³àè äàâàëè éî ì ó âåëèêó í àñî ëî äó, ï ³ä ¿õ âðàæåí í ÿì â³í ÷àñòî, ÿê çāàäóþòü nó÷àní èêè, ñ³äàâ çà öåðeî aí ³ êî ì ïî çèö³¿.

Dà aî đĩ áè í ả aàeè eî ì ó nữ î êî þ³ í à nõèe³ a³èo.

"Ì ắí ả aèí óaàoỳòü, ùî ÿ nåï àðàòènò. Ñữ ðààa³ ÿ eþáeþ
ð³aí ả nëî aî ³ eþáeþ ï aðánï ³aóaàòè aðáöüe³ aåenàì aòðè
äeÿ naî aî í àðî aó" - ï enaa í ³ùèí nüèèé ³ç Àí aí ³ºàà 1889
ðî eó aï Ì eêî eè Àðèàna, ç ÿèèì aóa ó aðóœí ³ō açà°ì èí ào
ùå ç 1860 ðî eó. "Í aãeàní èé í àaçî ð" òàèè çðî aèa naî °
a³eî, Ï aòðà ²aàí î aè÷à ça³eüí èèè ç ïî nàaè a Øêî e³.
Āí í í ðàð³a çà e³òàðàòòðí ó ï ðàöþ ì àéæå í å ï eàòèeè,
ï ðèéØèè í åñòàòèè, a³äóààí í ÿ.

Âẩní î þ 1943 ởî éo àaòî ở oèō ởÿaê³a, rî aî ởî ç³ â nãî; ð³aí³ ì ³ñöÿ, aoâ o Âî ởî Øèë³aö³. Çí àéî ì èé ç þí àoüêèō ë³o áoáèí î ê, äå r ởî éØëè î ñòàí í³ ởî êè æèòòÿ í ³ùèí ñuêî âî, nòî ÿa í àr ³açðoéí î aàí èé ³ rì ởî æí ³e. Í åaàëåêî â³a í uî ãî, í à nr onòî Øåí îì o êëàaî aèu³ çðoéí î aàí î; ì eōàéë³añuêî; öåðêaè, nòî ÿëà ì î āeëà lì ê³eí î âî. Í àaāðî áî ê — ōðåno í à r 'oäåñòàë³ ç ãí ³aàí nuêî ãî ðàí ³òo, ðî çaèòèe. Óö³ë³èà ò³ëuêè í èæí ÿ ÷ànòèí à é àèñ³÷åí³ nëî àà í à í ³é: ç ÷î ëî âî ãî áî éo ³ì 'ÿ ³ ààòà nì åðòè í ³ùàí nuêî ãî, à í à r ðî òèëåæí ³é nòî ởî í³- "Áèàæáí í ³è ÷èñò³è nåðöàì, ÿêî ò³è Áî āà oçðÿòü". Áoëî nòì íî é áî ëÿ+å çà äî ðî ãå, í åçàñëóæåí î çàáoòå ³ì 'ÿ lì äàèæí èèà ð³aí î; êóëuòòðè, çà éî ãî çí åààæáí èé rðàō, çà í àø³ àèê³, àí òèōðèñòèÿí nuê³ ÷àñè...

(Endnotes)

'Öáé ïî âí eé ï åðåêëää "Î äeñå;" àeäaí èé áóâ ó Euâî â¹ òðuî ì à í àëäaäì è ðî èó 1885, 1908 òà 1917-ãî.

 $^2 \tilde{\Gamma}^3 C \tilde{\Gamma}^3 O \tilde{A}$, fà lì ÷àoêó ÕÕ hoì Õ³+÷ÿ, òàê³ ì î òèâè áà+èì î â lì åç³; Ì . Õ³ëÿí huêî āî .

³Ï áðaêëàä "²ë³ÿäè" (íāçàê³í÷åíèé) âèéøîâ ó Ëüâîâ³ ⇒ òðüîìà âèäàííÿìè â ðîêàŏ 1886, 1908, 1917.

75-à Đ³÷í èöÿ Ãî ëî äî ì î ðó-¥åí î öèäó

Ñảì ¾ àðèñò Ì èõàéëî Ãàâðåöüêèé

"Ì è ° óêðà;í ö³ ³ í àì öå í å áàéäóæå!"

Äî âāèé $\div$ àñ öÿ ^{3} ſ ôî ðì àö ^{3} ÿ çàì î â $\div$ 6âàëàñü. ð ^{3} ëüêè i ^{3} ñëÿ ôî ^{3} î, yê Óeða $_2$ ſ à nòàëà ^{3} ëüſ î þ, ſ åçàëåæſ î þ äåðæàâî þ, i î $\div$ àëè î i óáë ^{3} êî âóâàòè ^{3} 3 $_2$ Ç î ^{3} 0 nòàoò³ i ðî ^{3} 6åi ðán ^{3} ½ òà i åðånë ^{3} 3ôaàí ſ y óeða $_2$ ſ ñuêî ^{3} 1 í àðî aó. Àëå öÿ äàoà çàëèøèòünÿ ſ àéñòì ^{3} 8 ^{3} 9 b ^{3} 9 ân ^{3} 6.

Öüî ãî đî êó, í à cí àê ï àì 'ÿò³ ï đî öþ ñòðàøí ó äàòó, ïî âóëèöÿõ Í þ Éî ðêó ï ðî éøëà ï ðî öåñ³ÿ óêðà;í ö³â ³ âñ³ō, êîìó áóëî íå áàéäóæèì öå. Ïîõ³ä ïî÷àâñÿ â³ä öåðêâè Ñâ. Þðà, ³ â í üîì ó âçÿëè ó÷àñòü äóõî âåí ñòâî ð¾í èõ êî í ôåñ¾, áóëè ïðèñóòí³ nåì³í àðèñòè, ð³çí³ óêðà¿í nüê³ îðãàí³çàö³; òà rðî no eþae. Ti aðaao rðî oan aaçee açaf, oaaðe yeî aî ëoí àëè äàëåêî í àâêðoãè ³ ñï î â³ùàëè âñ³ì ï ðî öþ æàõëèâo ïîä³þ. Çà íèì ³øëè ëþäè, ÿê³ íåñëè ³í ôîðì àö³éí³ íàïèñè, ùî á ëþäè çí àëè, ÷îì ó öå â³äáóâà°òüñÿ, çà íèì è éøëî äóõî âåí ñòâî òà ñåì ³í àðèñòè. Çà í èì è í åñëè òðóí è, à ïî çàäó éøëè ëþäè ç ï ëàêàòàì è. Ö³êàâî áóëî ñïî ñòåð³ãàòè ðåàêö³þ ëþäåé, ÿê³ í å çí àëè, ùî öå â³äáóâà°òüñÿ: î äí³ ç ö³èàâî ñò³ ðî çï èòoâàëèñü, ³í س â³äâåðòàëèñÿ, à ùå ³í Ø³ ï ðè âèä³ òðoí è ïî÷èíàëè õðåñòèòèñÿ, àëå í³êîì ó íå áóëî öå áàéäóæèì. ĺàø ïîõ³ä çàê³í÷èâñÿ á³ëÿ êàòåäðè Ñâ. Ïàòðèêà. Òàì ^aïèñêîïè ðàçîì â³äñëóæèëèÌîëåáåíüçà âñ³õ, õòîçàãèíóâ ó 1932-33 đî êàõ. T³ñëy òî ãî äî ñëî âà çàï đî øóâàëèñü ³í ø³ ì îæí î âëàäö³ òà äåðæàâí ³ ñëóæáî âö³.

"Ì è ° óèðà¿í ö³ ³ ſ àì öå ſ å áàéäóæå!"

IJÒÈ — 1933 — ÃĨ ËĨ Ä

"Í àøå æèòòÿ", ÷åðâåí ü 1978 ð.

Ó òðàáí 3 1933 ðî êó, ÿ áóëà ñòóäåí òêî þ ãaî ëî ãî -ãaî ãðàô3÷í î ãî ôàêóëüòåòó Õàðêî âñüêî ãî ²í ñòèòóòó Tổî ôåñ³éíî-Tåäàãî ã³÷íî; Î ñâ³òè. Öå áóâ ÷àñ ãî ëî äó í à Óêðà¿í ¾ Ï î âóëèöÿõ Õàðêî âà áëóêàëè á³äí³, ðî çï óõë³ â³ä ãî ëî äó ñåëÿí è, ÷àñî ì ö³ë³ ðî äèí è. Âî í è êóï ÷èëèñü êî ëî êðàì í èöü, äå ì åøêàí öÿì Õàðêî âà ï ðî äàâàëè õë³á ïî êàðòêàõ.

áë³äî ãî ñåëÿí èí à ³ ñëî âà:"Äàéòå õë³áöÿ õî ÷ í à îäèí çóá." Ãðóïè áåçñèëèõ ñåëÿí ñèä³ëè òà ëåæàëè í à bốî bóàðàō êî ëî áóäèí ê³â, äåÿê³ bàì ³ ïîìèðàëè. ϳâæèâèõ òàìåðòâèõ ñåëÿíì³ë³ö³ÿ çàáèðàëà í à âàí òàæí ³ àâòà ³ âèâî çèëà äåñü çà

ì ³ñòî. Ï ðî òå â ¾ ñòèòóò¾ í àø¾ ñòóäåí òè í å ãî âî ðèëè ï ðî ãî ëî ä, áî yëèñü. Í à î áî â'yçêî âèõ ï î ë³òçàí yòòyõ ï ðåäñòàâí èêè êî ì nî ì î ëünüêî ¿ ÷è ï àðò³éí î ¿ î ðāàí ³çàö³; äî ï î â³äàëè ïðî ïîë³òèéó ïàðò³; íà ñåë³ òà ïðî ë³êâ³äàö³þ éóðéóë³â, ÿê

Î äíîãî äíÿíåñïîä³ààíî íàøîìó êóðñóîãîëîñèëè, ùîìèâñ³ìîâá³ë³çîâàí³, çàíÿòüâ³íñòèòóò³ óíàñäåê³ëüêàäí³à íả áoãå. Êoãè nài ả ì è ì î á³ë³çî âàí³ - í àì í å nêàçàëè.

Í àñòóïíîãî ðàíéóì è c³áðàëèñü â ³í ñòèòóò³ ³ âñ³ ðàçî ì (êî ëî ñî ðî êà î ñ³á) ï ³ä êåð³áí èöòâî ì êî ì ñî đãà ï î $\underline{i}$ Őàëè òđàì âà°ì í à Õàđê³âñüêèé âî êçàë. Í àñ ïî âåëè ïî ðåéêàõ äàëåêî âá³ê, í à òî âàðí ó ñòàí ö³þ, äå í à çàï àñí èõ êî ë³ÿõ ñòî yëè âàãî í è ³ ì àí åâðóâàëè ï àðî âî çè. Đàï òî ì ÿ ïî ÷óëà äèâí èé, í³ ç ÷èì íå çð³aí ÿí èé çaóê: ñï aðøó òèõèé, à aì ³ðó òî ãî, ÿê ì è éøëè- ãî ëî ñí ³øèé. Öå áóëî í à÷å âèòòÿ, ֏ ñòî ã³í ÷è ï ëà÷.

Ì è çőï èí èëèñü ï åðåä ï î ¿çäî ì , ùî ñòî ya í à çàï àní 3é êî ë3; 3 nêëàäàânÿ ç ï àñàæèðñüêèõ âàãî í 3â.

Òî ä³ ÿ çðî çóì ³ëà, ùî òî é çâóê áóâ õî ð äèòÿ÷î ãî ïëà÷ó, ùî ëóí àâ ¾ â³êî í âàãî í³à. Êî ëî ïî¿çäà ñòî ÿëî ê³ëüêà ÷î ëî â³ê³â ó â³éñüêî â³é ôî ðì ³. Î äèí ³ç í èõ ï ³ä³éøî â äî

í àøî ¿ ãðóï è ³ ñêàçàâ, ùî ó âàãî í àō òèì ÷àñî âî ï åðåáóâàþòü | ä³òè, ÿê³ì àbòü áóòè ðî çïî ä³ëåí ³ïî äèòÿ÷èõ áóäèí êàõ.

Ì è- ñòóäáíòè,ìà°ìî áóòè "âèõîâàòåëÿìè",ïîäâî° í à êî æí èé âàãî í. ×àñòèí ó ñòóäåí ò³â â³äï ðàâèëè äî äî ì ó, ñêàçàâøè ï ðèéòè óâå÷î ð³ í à í³÷í ó çì ³í ó. ß áóëà ç òèì è, ùî cđàcó æ ï đènoóï èëè äî ï đào3.

áë³ä³, äåÿê³ íàäì ³ðíî õóä³, ³íø³îïóõë³. ͳ

Âë³çøè äî âàãîíà ÿïîáà÷èëà, ùî íà âñ³õ ëàâêàō ëåæàëè ³ ñèä³ëè õëîïö³ òà ä³â÷àòà â³êîì äåñü â³ä òðüî õ ðî ê³â äî òðèí àäöÿòè-÷î òèðí àäöÿòè. Âñ³ äóæå

ïîñòåë³, í³ ïàêóíê³â ç ðå÷àì è íå áóëî. ijòè ëåæàëè àáî í à ãî ëèõ äî Øêàõ, àáî í à áðóäíîì ó ëàõì 3003. Áàãàòî ä30åé ï ëàêàëî, 31 Ø3 ñii àëè, äåÿê3 âèãëÿäàëè ÿê òÿæêî õâîð³: í à î áëè÷÷ÿõ Øê³ðà ù³ëüíî îáòÿãàëà ê³ñòêè. ×àñîì ä³òè òóëèëèñü î alí a aî î alî aî, aèalî çî alî, ðî aèlè.

Âîaíîìóê³íö³âàãîíàíàáäåê³ëüêîőëàâêàõ áóëî ê³ëüêàíàäöÿòüíàäì³ðíî õóäèõíåìîâëÿò ï³a íàãëÿaîì äâîõ æ³íîê ó á³ëèõ õàëàòàõ. Í açaáaðî i ó a³aðaoïðeí anëe ¿i aî neou aonoeé ïØîíÿíèé êóë³Ø. Ì è, òàê câàí³ âèõîâàòåë³, ðî çëèâàëè êóë³Ø ÷åðïàêîì ó êóõëèêè ³ ðî çíî ñèëè ¿õ ä³òÿì, ÿê³ æàä³áíî ç′¿äàëè ñâîþ

ïîðö³þ.

Íàì íàêàçàëèíå äàâàòè ä³òÿì á³ëü∅å ÿê ïîîãíîì ó êóõëèêó, ùî á í å càøêî äèòè ;ì ï³ñëÿ ãî ëî ä³âêè.

ϳçí³øåì è ä³çí àëèñü,ùî òàêó ïî ðö³þ êóëåøó ä³òÿì äàâàëè òðè÷³ íà äåíü. Öå áóëî âñå, ùî âîíè ä³ñòàâàëè. Í åì î âëÿòàì äàâàëè ì î ëî êî . Í ÿí ³ ãî äóâàëè ¿õ ¾ç ï ëÿøå÷î ê.

Êî ëî òðuî o òèæí ³à ì è ï ðàöþâàëè ç ä³òuì è. Ñêî ðî äî â³äàëèñÿ, ùî ä³òåé çáèðàëè ïî çàë³çí è÷í èõ ñòàí ö³ÿõ, êóäè

> âî (è àáî ñàì ³ äî áèðàëèñü ³ç ñ³ë, àáî ¿õ êèäàëè í à ñòàí ö³ÿõ áàòüêè. Í åùàñí èõ ä³òåé Tổ e âî çè e e aî Õà đê î âà, aả çá đí eì Tó í eò î ì áóâ í àøïî;çä. Ï åðåâåçåí í ÿì ä³òåé êåðóâàëè â³éñüêîâ³, î÷åâèäíî ³ç â³éñüê ÍÊÂÄ. ō ïîì³÷í èêàì è áóëè ï³äë³òêè ðîê³â سñòí àäöÿòèñ³ì àí äöÿòè, âèõî âàí ö³ êî ëî í ³¿ ³ì åí ³ Ãî ðüêî ãî ó Êóðÿæ³ á³ëÿ Õàðêî âà. Ö³ äî áðå î äãî äî âàí ³ ³î äÿãí åí ³êî ëèøí ³áåçï ðèòóëüí ³áóëè ³ç ä³òüì è áðóòàëüí³, êðè÷àëè íà íèõ. ʳëüêà ¿õ áóëî ïðèñòàâëåíî äî íàøîãî ïî¿çäà.

> Î äí èì ³ç î áî â′ÿçê³â âèõî âàòåë³â – áóëî âî äèòè í î âî ï ðèáóëèõ ä³òåé äî ëàçí³, äå ì è äîïîìàãàëè ¿ì êóïàòèñÿ, à ¿õ îäåæà ï ðî õî äèëà äåç³í ôåêö³þ. Ñuî ãî äí ³, ÷åðåç nî đî ê ï 'yòu đî ê³â, y ç æàoî ì çãàäóþ òèo ãî ëèo ä³òåé - ¿õîïóõë³ íîãè³æèâîòè.

Ó òîì ó ïî¿çä³ ÿ áëèçüêî ïîáà÷èëà ñì åðòü.

|ľòè óì èðàëè ïî-ð¾çíîì ó. Áóâàëî, ñèäèòü äèòèíà, à òîä³ ñõèëèòü ãî ëî âêó, 3 ê3í åöü. 2í Ø3 óì èðàëè äî âãî. 2ç ï åðåäñì aðoí èì è nóaî ðāàì è. Í aì î aëÿòà òèōaí üêî ïîì èðàëè î aí a cà î äí èì .

Ì è áoëè ïðèêð³i ëåí³ äî ïåâíèō âàãîí³à ³ ñêîðî çâèêëè äî ñâî ¿õ ï³äî ï³÷í èõ. Ñóì íî áóëî ïðèéòè íà ÷åðãî âó çì ¾ ó ¾ í å çí àéòè òî ãî ÷è ¾ Øî ãî . Êàæóòü:"Ï îì åð".

Ï ðèãàaób aaî o aðàò³a ³ ñåñòðè÷eó, ùî çàaæaè ñèä³ëè î áí ÿâøèñü. Ñòàðøèé õëî ï ÷èê óñå 🔊 ï ðî õàâ, ùî á ¿õ í å ðî çëó÷àòè.

Vol. 4 (128), 2007

IJÒÈ — 1933 — ÃĨ ËĨ Ä

Î äíà ä³â÷èíêà ðîê³â âîñüìè cáîæåâîë³ëà. Êðè÷àëà:"Í å ð³æòå ì åí å, í å ð³æòå!" ; âèâåëè ç âàãî í à, â í å¿ áóëè çî ðî â³ ãàëþöèí àö³¿. Ïîêàçóþ÷è ïàëüöåì â äàëå÷èí ó, ä³â÷èí êà âèãóêóâàëà:"Îíììïÿò³òîíüêà áóðÿêè ïîëå!" Ïîðèâàëàñÿ á³ãòè.

Tổeãa a ó p cũ i ÷èeà ì ñyo 3 10-11, yê î ãi çâa eè Êî ey ³ ÿêèé ð³çêî âèä³ëÿâñÿ ñåðåä ðåøòè í åì î âëÿò. òî é ÷àñ, ÿê oñ³ ñõoáë³ aî êðàþ í åì î âëÿòà âèãëÿäàëè í à î aí å ëèöå, ÿê î ¾ î ³àò þðí ¾ ñòà ðè ÷ êè ¾ ç çì î ðù å í èì è î áë è ÷ ÷ ÿì è, ¾ í å ì àë è ñèëè ðóōàòèñÿ òà êðè÷àòè, Êî ëÿ áóâ ï î âí åí üêèé, ðî æåâèé 3 ֈnoî êðè÷àa í à aanu aî eî n oà aèi èí àany. Êî eè í yí ³ aðàeè éî ãî í à ðóêè, Êî ëÿ cài î âêàâ, àëå í å ïî ñì ³ōàâñÿ, ñèä³â ſàñóï ëåſèé. Ì è ſå çſàëè çâ³äêè ſÿſ³ âçÿëè, ùî õëĵï÷èêà çâàòè – Êî ëÿ. Ì îæëèâî, ùî äî éî ãî î äåæ³ì àòè ï ðè÷åï èëà çàïèneó ç³ì alíaì, à ìîæa ÿeànü íÿíÿ òàe eîãî làçâàëà. Çàāàäêî þ áóëî, ÿê öåé ãî ëóáî î êèé âèï ëåêàí èé õëî ï ÷èê î ï èí èâñÿ ñåðåä âèñí àæåí èõ ä³òåé.

Í àì òðaáa aóëî äîāëÿäaòè ä³òaé³ äaíü,³í³÷. Äëÿ äłoåé, ùî áóëè ó êðàùîì ó ñòàí³,ì è âèäóì óâàëè ÿêåñü çàí ÿòòÿ. Âèaî äèëè ¿õ ³ç âà î í à, ñàäî âèëè í à çåì ë³, ðî çï î â³äàëè ¿ì ùî nữ, đi çì î âëaëè ç í èì è. ×ànî ì ÿ ï èòàëa ä³òåé, ÿê âî í è îïèíèëèñü íà çàë³çíè÷íèõ ñòàíö³ÿõ. Õòîñü â³äïîâ³äü:"Ìè ï³äâî äî þ ïðè¿õàëè". Äðóãèé ñêàçàâ:"Ì åí å ì àòè ïðèâåëè". Í å ï ðeãaaób, ùî á ðî çi î â³aaëe ÿê³nü ï î aðî áeö³. Á³aî ëaõe äîïèòóâàëèñüïðî ñãî¿õ áàòüê³â. Ñòàðø³ ä³òèïèòàëè, ùî ç í èì è áóäå.

Êî òðî ãî nữ aí y y r đèí ảnëà r àr ³ð ³ êî ëũî đî â³ î ë³àö³, ðî çäàëà ä³òyì, ùî á ïèñàëè ³ì àëþâàëè, ùî õî÷óòü. ²ðî í³ÿ äî ë³! Ê³ëüêà ä³oåé í àï èñàëè ãàñëî: "Õàé æèâå Ñòàë³í!", à äî âêî ëà ëðåð í àì àëþâàëè â³í êè ç êâ³ò³â.

Î aiîãî aiÿ ñòàâñÿ æàõëèâèé âèï àaîê. Ïîðó÷íàøîãî

ïî¿çäà áóëè òîâàðí³ïî¿çäè, ÿê³çâè÷àéíî íå ðóõàëèñÿ. Â äåíüñòàðøèì ä³òÿì äîçâîëÿëèï³äëàçèòèï³äïî;çä³ øóêàòè â³aïî â³aíî ãî êóòî ÷êà, ùî á çàaî âî ëüí èòè ïî òðåáó. Đàç ñòàëî ñÿ, ùî nónaí 4 òî âàðí èé ïî;ca ðàïòîì cðóøèa cì nöy 3 õëîï ÷èêî â3 12-13 ðî ê³â î äð³çàëî î áèäâ³ í î ãè.

Bêî nữ aî âảeî nữ ì ảí 3 ç 3 Øèì è nòo aả oàì è î aaî çèòè ì àëèõ ä³òåé äî òèì ÷àñî âî ãi äèòÿ÷î ãi áóäèí êó, ùî ì³ñòèâñÿ â áàðàêàõ çà ì ¾nòî ì êî ëî òðàêòî ðíî ãî çàâî äó. Óæå nòåì í¾eî, aî âåëî ñÿ ùå aî áðó â³añòàí ü ³òè ï ³øêè. Áóëî òåì í î ³ aî ñèòü õî ëî äíî. Éøëè ïî ÿêèõî ñü äî ùå÷êàõ ì ³æ ïóñòèðÿì è ³ áàðàêàì è. Ì àëå÷à øâèäêî âèáèëàñÿ ç ñèë. ľè ï ëàêàëè é ïèòàëè:"Òòîíüêî, êóäèìè éäåìî? Êóäè âèíàñ âåäåòå?"À ùî ÿ¿ì ì î ãëà ñêàçàòè? Òÿãëà ÷î òèðüî ō-ï 'ÿòèð³+í èō ä³òåé çà ðó÷êè, âî í è ñï î òèêàëèñÿ, í å ì î ãëè éòè. Í àðåøò³ càâåëà ¿õ äî áàðàêó. Ùî çíèì è äàëüøå ñòàëîñÿ −íå çíàþ.

Çãà äó âà òè ï å ð åæè òå ì å í ³ äóæå á î ëÿ÷å. À ëå ï ð î òå, ùî đî áèëî ñÿ í à Óêđà;í³ â 1933-î ì ó đî ö³, - âñ³ ï î âèí í³ çí àòè.

(Çàê³í ÷ảí í ÿ ¾; ñò. 22)

ÒÀ¯ÍÓ

ÄÓØ² ÂÀÆÊÎ ÇÁÀÃÍ ÓÒÈ, ÙÅ ÂÀÆ×ŠϲÇÍ ÀÒÈ

ïðàöþâàâ Ô. Ì àí àéëî (í èí ³ ì åì î ð³àëüí èé ì óçåé éî ãî ³ì åí³). Ì èñoåöü, î ñî áèño³ñòü Øèðî êî ãî òàëàí òó, äóæå ì åí³ ïî aî aaany ça ùèðo a³aaaðo³nou aî ían, oëî ï÷èe³a ³ç Âåðőî âèí è. Ù èðà é í åñàì î âèòà äðóæåëþáí ñòü, æî ðñòêà, àëå ñi ðàâåäëèâà êðèòèêà i ³äñèëþâàëè ùå á³ëüøó i î âàãó äî ì àéñòðà.

ϳçí³øå ð³äøå ïðèõî äèâ äî éî ãî õàòè áî äî áðå óña³äîìëþaàa, õî÷ áè ÿêìåí³ïîäîáàëîñüìèñòåöòaî őóäî æí èêà - í å ñì ^{3} â í ^{3} őâèëèí è â ^{3} äí ^{3} ì àòè â ^{3} ä òàêî ãî çí àí î ãî ì èñòöÿ. Ñüî ãî äí ³, ÿê í ³êî ëè, ï ðè°ì í î ï ðî âñå òå cãà a dâ a cí a dê cí a de cí ëå 'åí äàðí ó í åï î ãàì î âàí î ¿ ñåðäå÷í î ñò³ ëþäèí ó. Çäà°òüñÿ ì èòòþ çëåò³ëè þí àöüê³ ðî êè â ó÷èëèù³. Âàæêî ïåðåæèâ ñóì íó â³ñòêó (1978 ð.) ïðî â³äõ³ä âåëèêîãî òàëàíòó ó íåáóòòÿ. Ì åí³

çäàâàëî ñü äåñü, ó ãëèáèí³ äóø³, ùî öå ïîì åðì ³é áàòüêî í àñò³ëüêè âðàæàâ éî ãî äóõî âí î -ì èñòåöüêèé ñâ³ò.

Í åâäî âç³, í àâ÷àþ÷èñü ó Âñåóêðà¿í ñüê³é Àêàäåì ³¿ ì èñoảoòa, y í à çí àê ãëèáî êî ¿ ï î øàí è âèñî êî äî ñòî éí ãî êëàñèêà î áðàçî òâî ð÷î ãî ì èñòåöòâà Çàêàðï àòòÿ, ñòâî ðèâ ì ảì î ð³àëüí ó äî øêó í à ãî ëî âí èé ôàñàä áóäèí êó (ì óçåþ éî ãî 3 åí3), oðè neëàäí3 cà eî ì ïî cèö3 b â áðî í c3 ì åäàë3, äâà âàð³àíòè ô³′óðàëüíèő êîìïîçèö³é - íàäãðîáí³ ïàì 'ÿòí èêè íà êëàäî âèùå "Êàëüâàð³ÿ" â Óæãî ðî ä³, äå ïîõîâàíèé ìèñòåöü, à òàêîæ ñèìâîë³÷íó, îá′°ìíî ïðîñòîðîâóçï³âô³′óðíèì çîáðàæåííÿì őóäîæíèêà³äåþ ïàì 'ÿòí èêà äëÿ âí óòð³øí üî ãî äâî ðèêà öüî ãî æì óçåþ.

Ô. Ì àí àéëî áóâ í åî äí î çí à÷í èì, àëå í àï ðî ÷óä ïåðåêîíëèâèì ñï³âðîçìîâíèêîì çíåóïåðåäæåíèì nóäæåííÿì,íànïðàâä³ïðèòàìàííèì âåëèêèì nóäîæíèêàì.

Êî ëènü í ảî äí î ðàçî âî ãî âî ðèa ³ ï ðî ñèa ì åí å:"²äè â ãëèáèí è ð³aí î; Áî éê³âùèí è, â ñåëà, ÿêî ì î ãà äàë³ â³ä öải dðaëui èõ äî ðã, dài çi aéäåø í å ïîæî aài èõ (í å ç¾ ñî âàí èõ) í èí ¾ í ¾ è ÷àñàì è òà ï ðèéøëÿêàì è çàéäàðÿì è, ÷åñí èõ ³ ï î áî æí èõ âåðõî âèí ö³â , à ãî ëî âí å ֏ñòó ëþäñüêó ì îðàëü ñi³âæèòòÿ ãî ðÿí ". Ö³ ñëî âà â ì î¿é

äóø³³ïîíèí³çâó÷àòüìóäð³ñòþñëîâ′ÿíñüêî¿

ì î ëèòâè.

Tài règódu...

Ëèñò ç Đảí ảí ñüêî ¿ î áëàñò.

Øàíîâíà ïàí³

Í à䳺!

³a ùèðî āî ñāðöy â³oà°ì î Âàñ ³ ââānü Âàø êî ëåêòèâ æóðí àëó "³ðà" ç ñāÿoî ì T ðāî áðàæåí í ÿ Āî ñi î äà Áî āà ³ Ñi aña í àøî āî ²ñóñà Õðèñòà. Áàæà°ì î Âàì óñ³ì ì ³óí î āî çãî ðî â'ÿ í à äî âã³ ðî êè. ѳ åéí î āî òāï ëà ³ çàòèøéó, äî áðà, çëàāî äè ³ ì èðó, Øàí è â³ä ëþäåé. Äóæå ³ äóæå āäÿ÷í à Âàì ³ ãñ³ì Âàøèì êî ëåāàì çàæóðí àë, ÿêèé Âè ì åí ³ ï åðåñèëà°òå.

Τοιπει ι Αλπ

ι ἀδαὰαλοὲ οιαὲί είς τι ἀ
δεις τὰι κλάθεὲ είς, yê

ἀτι ê α δεί ἐσρ; πὶ ἀδοδ

σάε α ἀδο, ὰ yê ωι

çι ὰ έα ἀδο το το δοδι ὰ ἐι

ςι ὰ ά ἀδο δεί α ἐι

κα δοδι ὰ ἐι ἐι

κα δοδι ὰ ἔι

κα δοδι δὰ δὸ δοδι

κα δοδι ὰ ὰ α ἀ ἀ ὰ δοδι

κα δοδι ὰ ὰ α ἀ α ἀ δεί

κα δοδι ὰ ὰ α α δοδι

κα δοδι ὰ α α α δοδι

κα δοδι ὰ ὰ α α δοδι

κα δοδι ὰ α δοδι

κα δοδι ὰ α δοδι

κα δοδι ὰ α δοδι ὰ δοδι ὰ α δοδι ὰ δοδι

κα δοδι ὰ δοδι

Âî đeoònīueeo "eoðî đoào" çà oå, ùî ùeðî eþáea ð³aí o Óeðà;í o, ¿; ì î âo ³ ï eñàa â³ðø³. Í åoàe æå ²ñoñ Õðeñoî ñ ï ðeeì å ña.ï. Í àä³þ à Öàðñoâî í åáåñí å çà ¿; äî áð³ ä³eà. ³÷ í à ¿é ï àì 'ÿòu!

Çiî âàaî þ đî äei à ç Đải ải ùei è: Ñi ëî âåé Ëåñÿ, Òàðàñ ç ñì '°þ, Þðà ç ñì '°þ, Bêî â÷óê Àï î ëi àðÿ, Ëàâđái òè, Âàëåi òèi à ç ñì '°þ, Ëþäì èëà ç ñì '°þ, Áóêñað÷óê Āâî ðã·é.

Ñ.Ï. Ñî ëî âåé

Ϊî ñåñòð³.

Òè, ñåñòðî, éäå $\varnothing$ â î ñòàí í þ ï óòü. Ñõî äèëà ñâ³òó òè ÷èì àëî, Ãî ëî äí à, ãî ëà, â êàéäàí àõ Òàéãó ñèá³ðñüêó êî ð÷óâàëà, Åèí è í å çí àëà ³ í å ì àëà,

À ùànôÿ áà÷èëà ëèø â ní àō. Í àðî ä í àø òè çàâæäè ëþáèëà, ² ÿê óì ³ëà òè nï ³âàòü, Ù î Tðî noî ðî çêàçàòü í å â nèëàō.

À ì î æå ï ³ñí ÿ òà çāóáèëà, Áî â÷èëà âî ëþ Øàí óâàòü... Áåç äî ë³, âî ë³ āñå æèòòÿ Ĩ ðî ì ó÷èëàñü, ï ðî ãî ëî ñèëà. Çà ùî, í å çí àëà äî ï óòòÿ,

² âæå í åì à° âî ðî òòÿ,

Çàáðàëà āñå ñèðà ì î āèëà.

Òàì áàòüêî, ì àòè, âñÿ ð³äíÿ

³äïî÷èâà° â çåì ë³ ð³äí³é
 Ó â³÷íîñð³, áåçñîíöÿ, äíÿ.
 ² á³ëÿíèō, áî òè ñâîÿ,
 ÇíàéØëîñÿì³ñöå òîá³, á³äí³é.

Ï ðî ñòè í àñ ³ùå æèâèō, βêùî òî á³ ÷èì çàâèí èëè. Ì è áóäåì î ì î ëèòü ñâÿòèō, Áî òâî°ì ³ñöå ñåðåä í èō,

Çà â³+í èé ñïîê³e óìîãèë³.

² nãðöå ðaåòünÿç áîëþ, æàëþ
ſ åãïèííî ñëüîçè âñå òå+óòü...

×îðí³Øî¿íåìàïå+àë³,

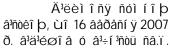
Áî òảáả ñì ảđòí ³ ñèëè âçÿëè,
² òè ï ³øëà â î ñòàí í þ ï óòü.

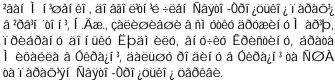

²ÂÀÍ Ì Í²ØÅÍ KO

(25. Õ. 1925 - 16.2Õ. 2007)

 $\ddot{\Pi}$ î $\ddot{\Omega}$ î $\ddot{\Omega}$ î $\ddot{\Omega}$ î $\ddot{\Omega}$ î $\ddot{\Omega}$ â $\ddot{\Omega}$ 30 â $\ddot{\Omega}$ â $\ddot{\Omega}$ 1 $\ddot{\Omega}$ 30 â $\ddot{\Omega}$ 30 â $\ddot{\Omega}$ 6 $\ddot{\Omega}$ 30 â $\ddot{\Omega}$ 4 $\ddot{\Omega}$ 5 $\ddot{\Omega}$ 5 $\ddot{\Omega}$ 6 $\ddot{\Omega}$ 7 $\ddot{\Omega}$ 7 $\ddot{\Omega}$ 7 $\ddot{\Omega}$ 8 $\ddot{\Omega}$ 9 $\ddot{\Omega}$ 9

nĩ đĩ eĩ âèé äảí $\ddot{u}$, 25-aĩ &î âòí $\ddot{y}$, Àđoèì àí aðèò Äàí $\dot{e}_{\dot{i}}\ddot{e}$ â $\ddot{a}$ änëo&èà í àä ì î āèëî $\dot{p}$ nã. $\ddot{i}$. ^{2} âàí à $\ddot{i}$ àí àōèäo.

ſ åä³ëþ ơ Ñāÿơì -ððî ¿öüê³é öåðêā³ â ²ðã³í ´ơì ſ ³ áoëà â³änëoæåſ à Tàſ àõèäà, à T³ñëÿ ſ å¿ â³äáóâñÿ Tî ì èſ àëüſ èé ſ á³ä, ſ à ÿêî ì o Tàðàô³ÿſ è, ÿe³ ſ å áóëè ſ à Tî õî ðî ſ³, âøàſ óâàëè ñā.T.²âàſ à Ì ſ³øåſ êà, ñêëàaøè â éĩ ãĩ Tàì 'ÿòü Tî æåðòâè ſ à Ôî ſ ä Ì óçåþ. Çá³ðêà äàëà 1,505 äî ëàð³â. ˳nòà æåðòâî äàåö³â — ñåðåä Tî æåðòâ.

Didi

For all you gave to the world Through your kindness and life lessons Your smile illuminates my soul And warms it with its iridescence.

It took such a good man
To lead the life you led
And God now encased you
In the brilliant stars overhead...

So when you are longed for And missed at every chance We will all look above And take a moment glance.

To all the unimaginably compassionate people, that opened their hearts and helped our family in its misfortune, our sincere thanks.

We thank you and we love you! Kristina Krause.

Mrs. Olga Turtschak

Mrs. Olga Turtschak, 83, of Deerfield Dr. East, passed away Tuesday July 31st 2007, in her home.

She was born in Ukraine on August 23,1923, the daughter of the late Nicholas and Maria Kolowa. There she attended primary and secondary schools, and later the School for nursing. In 1942 Olga was

taken by the occupying Germans to Germany for forced labor. Shortly after the end of war, on May 23rd 1945, she married Walter Turtschak. In 1949 they relocated to France, and in 1956 immigrated to the United States and settled in Utica, N.Y. Here Olga worked for many years in a Beauty salon as a hairdresser. Mr. Turtschak passed away on Februrary 20, 2005, and Olga retired the same year.

She was a member of St.Mary's Ukrainian Orthodox Church in Utica and a former member of St.Mary's Ukrainian Orthodox Church in Herkimer, N.Y., where she was a member of the local sisterhood and served many years as the president of the Parish Council. Olga is survived by her sister and several nieces, nephews and cousins in Ukraine.

Ëàðèñà ijÿê

Ì àð³ÿ Êîçþðà

$$\begin{split} & \ddot{\Gamma} \, \hat{a}^{3} \ddot{a} \, \hat{1} \, \ddot{e} \, \ddot{y}^{\circ} \hat{1} \, \hat{c} \, \hat{c} \, \hat{a}^{4} \ddot{e} \dot{e} \dot{e} \hat{e} \hat{1} \\ & \dot{\omega} \dot{a}^{2} \ddot{e}^{2} \dot{e}^{2} \dot{a} \, \hat{c} \, \hat{e}^{2} \dot{e}^{2} \dot{e}^{2} \, \hat{e}^{2} \, \hat{e}^{2} \dot{e}^{2} \, \hat{e}^{2} \, \hat{e$$

Äÿêóþ÷è Áî ãî â³, çî ñòàëàñÿ æèâî þ³ì àëà ùàñòÿ âè¿õàòè ç Áåðë³í ó. 1948-îì ó ðî ö³ çóñòð³ëàñÿ ç Ì èêî ëî þ³à òîì ó æ ðî ö³ ïî äàëè î äèí î äíîì ó ðóèè. Äî Àì åðèêè ï ðè¿õàëè â 1949 ðî ö³ ç äâî ð³÷í èì ñèíîì.

²×ſÀïÀÌ′BÒÜÏÎʲÉſ²ÉÌÀĐ²⁻!

Tàì ïèøóòü...

 $\ddot{A}$ î áðèé äåí ü, $\ddot{a}$ î ðî $\ddot{a}$ à í à $\varnothing$ à ï àí $\ddot{3}$ Í àä $\ddot{3}$ °÷êî , $\ddot{a}$ î ðî $\ddot{a}$ ³ ñåñòðèö $\ddot{3}$ 9.

 $\mathring{O}$ ềuê è $\mathring{U}$ î $\mathring{O}$ è à à à $\mathring{A}$ à $\mathring{O}$ i î $\mathring{D}$ è ê ê ê, çà $\mathring{U}$ î $\mathring{U}$ è $\mathring{O}$ ä $\mathring{O}$ è $\mathring{U}$ î $\mathring{O}$ è $\mathring{O}$ î $\mathring{O}$ à $\mathring{O}$ à $\mathring{O}$ à $\mathring{O}$ î $\mathring{O}$ à $\mathring{O}$ à $\mathring{O}$ î $\mathring{O}$ à $\mathring{O}$ î $\mathring{O}$

Çî ÿ Êàñü'ÿí åí êî , ì .Õàðê³â.

Đà;ñà Ëèøà, Êè;â.

Nëaâà ảnónó Ôđènỏo! Äĩ đĩ đất uêà T. Í àãỷ Ì ^{3} 0÷oê! TèØå Åàì ëèñòà æ³ êà-¾ âàë³ä. Đề òĩì ó Âè âèñëàëèì âí³Tĩ ñèëêó, çà êî òđó y Âàì ùèđĩ âäy÷ía. BÂàì âæå Tèñaëà, ùî â³a òđuĩ ō đĩ ẻ³a çàì eí óòà â ÷î òèđuĩ ō nỏ¾ àō, Tðèêî âàí à äî ë³æêà, à āóØàì ì îy đâåòuny äĩ æèòòy³Tðî Øó ó Ãĩ nī ĩ ãà Áĩ âà, ùĩ á ÷åđắç ëþänueò Tĩì ¾÷ T³aòđèì ààì åí å, äĩ Tĩì ¾a... Äóæå Tðî Øó, ì îæå ¾uå áè ÷èì nũì âí³ äĩ Tĩì ĩ ãëè. Ùĩ nữ íà Tĩ nỏëü, ì îæå yêónữ nĩ ¾i þ á³èçí ó, nĩ đĩ ÷êè, Øòàí è. Åàn āóæå Tđĩ Øó, áĩ æ³ãå çèì à ¾ â ōàò³ äóæå ōĩ ëĩ äí ĩ. Bì àëåí uêà ¾ ōóäåí uêà. Òàe ōãì đĩ áàì åí å àèní àæèëà. Í åì àþ ç êèì Tĩ ã³èòè nãî þ î äéí î èñòù, TèØó äĩ Åàñ çà Tì ðyöóí eĩì . Äì Tìì î æðüì åí³ ÷èì çì î æåòå. Ùå đàç äÿêóþ çà ÂàØå äĩ áðî.

Çëþáî â'þ äî Âàñ ³ï î Øàí î þ, ²ðèí à Éóõàð÷èØèí.

Äî áðî ãî äí ÿ, äî ðî āà ï àí ³ Āàeèí î Āàaðàñū!

ſ àðāøò³ çàââðøèëàñÿ äî âāà ³ñòî ð³ÿ ³ç
ï ðèäáàí í ÿì êëàñí î; äî øêè. ſ àðåøò³ o Êè;â ï ðèéøî â
ì àòâð 'ÿë äëÿ äî øêè ³ç Áåëüā²;. ¿¿ çðî áèëè ³ ï ðèâåçëè o
Ñèì ôåðî ï î ëü, à ï î ò³ ³ o Ôâî äî ñ³þ, ³ í àðåøò³ ï î ÷åï èëè
¡¿ í à ñò³í o ó 6-î ì o êëàñ². ſ àäñèëàþ Åàì ëèñò â³ä êëàñí î ãî
êåð³aí èèà, ó÷í³à 6-ãî êëàñó, çí èì êó, ùå ³ äî êóì åí ò-í àêëàäí à í à äî øêó.

Ó âàðò³ñü äî Øêè âêëþ÷åí à ³ âàðò³ñòü ¿¿
ï åðåâåçåí í ÿ ç Êè¿âà ó Ôåî äî ñ³þ - 2,000 êàðáî âàí ö³â.

Âàæêî ïî âðèòè, ùî ħòî đỹ ö ^{9} ; äî Øêè ïî ÷àëàñÿ ùả â Àì ảðèö³.

Ì è aóæå Âàì âäÿ÷í³, ïàí³ Āàëèíî, çà aî Øéó. Ï đĩ Âàñ³ÂàØ aàðóíîê ïàì 'ÿòàòèì óòü a³òè, ùî íà çíèì ö³ ^{3} íØ³ a³òè, êî ëè ï ðèéaóòü aî í è aî êëàñó ^{3} ¿ì đĩ çêàæóòü, ùî öÿ aî Øêà aàðóíîê â³a ïàí³Āàâðàñü ç Àì åðèêè.

Çî ÿ Áàāàòî âà, Óêðà;í nữêà $\emptyset$ êî ëà ^{3} . Î ëåí è Òåë ^{3} è. ì .Ôåî $\hat{a}$ î n ^{3} Ÿ, £ðèì .

Øàíîâíàïàí³ÃàëèíîÃàâðàñü!

³ā ùèðî āî ñåðöÿ äÿêó°ì î Âàì çà äàðóí î ê, ÿêèé Âè çðî áèëè äëÿ í àøî; øêî ëè. Ì è, ó÷í³6-āî êëàñó äóæå ðàä³, ùî òåïåð ó í àøîì ó êëàñ³° ñó÷àñí à äî øêà, í à ÿê³é äóæå ëåāêî ³çðó÷í î ïèñàòè, âèäí î ÿê³ç ïåðøî;, òàê³ç î ñòàí í üî; ïàðòè, í àâ³òü ïîì èëî ê ñòàëî ì åí üøå. Ó÷èòåëü ì îæå ïðè÷äïèòè ð¾í³ì àëþí êè òà ïëàêàòè çà äîïîì î ãî þì à í í åò³à í à öþ ÷óäî -äî øêó.

Çïîøàíîþäî Âàñ,

Êëàñí èé êåð³âí èê Ò. Ï . Ï àí ÷åí êî òà ó÷í ³ 6-ãî

êëàñó.

Donations - Tîæåðòâè

Donations 07/14/2007 - 12/06/2007

Donations to the Museum in So. Bound Brook, NJ

\$1,000.00 N.M. Mirchuk,

O.G. Krywolap,

Self-Reliance Credit Union, NJ.

\$200.00 L. Lukasz.

W. Topalnysky in memory of Mykola

Chumak.

Donations

to the Museum in So. Bound Brook, NJ in memory of Iwan Mnishenko

\$1,000.00 M. Mnishenko. \$100.00 M.N. Mirchuk.

\$50.00 K. Krause, A. Mirchuck, O. Mirchuk,

N. Clark.

J. Halij. \$40.00

\$20.00 L. Shevchenko, R. Wenke, G. Honcharenko,

W. Kozdoba.

\$10.00 M. Konyk, I. Wenher, W. Muzychka,

Family Synenko, I. Shapowal, I. Postuchow,

O. Suchovij, A. Selepyna.

V. Skorochod. \$5.00

Donations to the Museum in So. Bound Brook, NJ in memory of Daniel Dorozynsky

\$100.00 M.N. Mirchuk,

O.G. Krywolap, A. P. Trochymchuk, UUOS of the USA.

Family Hladun. \$30.00 \$25.00 A. Hrybowycz.

\$20.00 Rev. Bazylevsky, Family Bazansky,

> A. Bojchuk, O. Brynovsky, A. Furmanec, M. Zadojana, O. Pidhoreckyj, O.H. Redko,

L.O. Schevchenko, M. Jefremova.

\$10.00 T. Parwa, J. Deval.

Donations to the Scholarship Fund

\$200.00 St. Olha Sisterhood, Silver Spring, MD.

Donations to Charity Fund

\$500.00 V. Limonczenko.

\$300.00 E. Calion.

\$200.00 St. Olha's Sisterhood, Silver Spring, MD.

L. Wasynczuk, H. Swieczkowski. \$100.00

N. Zeliachiwsky. \$65.00 M.N. Mirchuk. \$50.00

Donations to UUOS Fund

\$100.00 L. Pochtar in memory of Daniel

Dorozynsky.

\$74.00 A. Hrybowych.

Donations

to the Kuzmycz Family Scholarship Fund

\$50.00 L. Shevchenko.

Donations to the Renovations Fund of St. Andrew's Memorial Church in South Bound Brook, NJ

\$1,000.00 St. Olga's Sisterhood, Minneapolis, MN.

Donations to the "Vira" Press Fund

St. Olha's Sisterhood, Chicago, IL. \$150.00 K. Korol and grandaughter N. How in \$100.00 memory of mother and daughter Orycia Korol, N. Kozuba in memory of Maria Kozuba.

\$50.00 Holy Cross Ukrainian Orthodox Church,

Utica, NY, J. Gura.

V. Presko in memory of Daniel \$25.00

Dorozynsky.

St. Olha Sisterhood, Silver Spring, MD. \$10.00

\$5.00 M. Gregoret.

Ç [àāî äè öüî āî ð³+í èō ñāÿo [àðî äæåí í ÿ òà Áî āî ÿāëåí í ÿ Ãî ñï î āí üî āî , à òàêî æ ³ [î âî āî 2008 ðî eó Áî æî āî , ðåäeî ëåå³ÿ ªDÈ ñåðäå+í î â³òà° ³°ðàðõ³þ í àøî; Öåðêàe: Áëàæåí í ³øî āî] èòðî ï î ëèòà Êî í ñòàí òèí à, Åèñî eî ï ðåî ñäÿùåí í î āî Àðõè°ï èñeî ï à Åí òî í ³ÿ òà Âèñî eî ï ðåî ñäÿùåí í î āî Àðõè°ï èñeî ï à Âñåâî ëî äà, âñå+åñí èō î òö³à òà äèÿeî í ³a, ÷ëåí ³a Dàäè] èòðî ï î ë³; , ĭ ðàö³ái èe³à Êî í ñèñòî ð³; , ÷ëåí ³a ï ðèöåðeî aí èō î ðāàî ¾àö³é: Î á′°äí àí í ÿ Óeðà¡í ñüêèō Ï ðàaî ñëàaí èō Ñåñòðèöòa, Óeðà¡ñüeó Ï ðàaî ñëàaí ó ɳ′ó òà Ôî ààðèñòâî Ñäÿòî āî Àí äð³ÿ Ï åðaî çaàí í î āî , àäì ¾ñòðàö³þ ï ðèöåðeî aí î āî òàaí ðó ÂѲÕ ÑÂßÒÈÕ, àèëëàäà+³a òà ñåì ¾àðèñò³â ñåì ¾àð³; ña. Ñî ô³; , ÷ëåí ³a ï àðàô³ÿëüí èō óï ðàa î ï ³èè öåðeî aí èì è āðî ì àäàì è, ï àðàô³ÿëüí èō ñåñòèöòà òà áðàòñòa, ï àðàô³ÿëüí ³ õî ðè òà Øêî ëè ðåë³ä; òà óêðà¡í î çí àâñòàà òà óñ³ō â³í èō ÑØÀ.

Кристос Народжуеться

Christ is Born

On the occasion of this year's celebration of the Nativity and Theophany of our Lord, and also the New Year, the Editorial Staff of VIRA extends its most sincere greetings to His Beatitude Metropolitan Constantine, His Eminence Archbishop Antony and His Eminence Archbishop Vsevolod, Reverend Fathers, the Reverend Deacons, the members of the Metropolitan Council, the members and employees of the Consistory, the United Ukrainian Orthodox Sisterhoods, the Ukrainian Orthodox League of the USA, the Saint Andrew's Society, All Saints Camp Administration, the administration, faculty and students of St. Sophia Seminary, members of the Executive Parish Boards, parish sisterhoods and brotherhoods, parish choirs, parish schools of religion and Ukrainian studies, their teachers and students, and all devout members of our Holy Ukrainian Orthodox Church of the USA.

×èòàéòâ í àø æóðí àë "²ĐÀ-FAITH" í à ¾ òåðí åòí ¾ ñòî ở¾ ö¾ ÖÏ Ö â ÑØÀ çà àäðåñî þ www.uocofusa.org